

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec — Direktor: Rudi Janžura — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska tiskarna »SI. poročevalec« — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5-II., telefon 23-522 do 23-526 — Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 29-463, za zunanje 21-832 — Poštni predal 29 — Tekoči račun Narodne banke 691—Tr-163 — Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

KONEC PRIJATELJSKEGA OBISKA

Adnan Menderes odpotoval

Pred odhodom je imel predsednik turške vlade tiskovno konferenco, na kateri je poudaril, da je naše zavezništvo trdno, ker je vzklilo iz življenjskih potreb in skupnih koristi

Beograd, 9. maja (Tanjug). Po petdnevem uradnem in prijateljskem obisku Jugoslavije je predsednik turške vlade in minister za zunanje zadeve g. Adnan Menderes danes odpotoval iz Beograda v Ankaru. Z njim so odpotovali tudi člani njegovega spremstva razen podpredsednika vlade g. Fatima Rusta Zorla, ki je včeraj odpotoval v Pariz.

Predsednika turške vlade je spremljal do letališča podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Rankovič. G. Menderes je odpotoval s posebnim letalom Jugoslovanskega aerotransporta. Ko je prišel na zemunsko letališče, je godba letalske garnizije zaigrala turško in jugoslovansko državno himno, predsednik Menderes pa je v spremstvu Aleksandra Rankoviča pregledal častno četo. Nato se je poslovil od visokih državnih funkcionarjev. Poleg podpredsednika Rankoviča so bili na letališču državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik izvršnega sveta Srbije Jovan Veselov, generalni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan, zastopnik ljudske oblasti, JLA, državne sekretariata za zunanje zadeve in drugi.

Neposredno pred odhodom iz Jugoslavije je imel predsednik turške vlade g. Adnan Menderes v svoji rezidenci na Dedinju tiskovno konferenco, ki so se je udeležili mnogi domači in tuji novinarji ter generalni sekretar ministrstva za zunanje zadeve g. Nuri Birgi in turški veleposlanik v Beogradu g. Sadi Kavur.

Opisujoč svoje vtise s petdnevnega obiska v Jugoslaviji, je g. Menderes izjavil: »Moji vtisi so kar najugodnejši. Povsod smo bili toplo sprejeti, imeli smo priložnost videti deželo in velik napredek, povsod pa so nas obiskali z najodkritostnejšo pozornostjo. Takoj moram povedati, da je bil sprejem, kot smo ga uživali, mnogo več kot navadna vljudnost. Nisem sicer videl vsega, do bil pa sem jasen vtis o tem, da je Jugoslavija na poti izrednega napredka, da ima zelo učinkovito in moderno vodstvo, ki omogoča prebivalstvu, da pridejo do izraza vse njegove najboljše sposobnosti. Vidim, da čaka Jugoslavijo in njeno hrabro ljudstvo prav kmalu blesteča prihodnost.

Predsednik turške vlade se je nato dotaknil razgovorov, ki jih je imel z jugoslovanskimi državniki. Dejal je: »Ti razgovori so potekali v ozračju popolne odprtosti in medsebojnega zaupanja. Rad bi poudaril, da je bila osebnost navzočnosti velikega državnika predsednika republike maršala Tita, ki se je udeležil večine naših sestankov, zelo velikega pomena in nam je pomagala pri razgovorih, saj smo tako lahko slišali iz ust človeka, ki je v Jugoslaviji najodločilnejša osebnost, mnenje o jugoslovanski politiki ter se posvetoval o raznih dogodkih. Tega ne bom nikoli pozabil. Naravno je bilo, da so potekali ti razgovori med zavezniki, ki verujejo v iskrene

Med našimi sestanki smo se prepričali, da je naše zavezništvo solidno. Sama narava naše zveze je vzklila iz življenjskih potreb in skupnih koristi. Pregledali smo, kar je bilo do sedaj storjenega in ugotovili, da

zgradili našo zvezo, popolnoma isti kot prvi dan našega sporazuma. Glede tega smo dobili zagotovila najuglednejših jugoslovanskih čimbeljev. Ker je bil dosežen popoln sporazum glede poglavitnih načel, razne ugotovitve, različni pogledi na svetovno dogajanje niso važni. Takih pogledov so drugonega pomena in ne morejo škodovati solidnosti Balkanskega pakta.

V razgovorih z našimi jugoslovanskimi tovariši smo ugotovili, da Balkanski pakt ne ustreza le sedanjim obramb-

ste prišli sem. Prosim jugoslovanski tisk, naj izrazi našo zahvalo za prijateljstvo in iskrenost, ki smo ju uživali, ter spoštovanje in zahvalo predsedniku republike maršalu Titu, jugoslovanskim narodom pa naše globoke simpatije.

Predsednik turške vlade ni imel mnogo časa, da bi se bil dlje pomudil v razgovoru z novinarji. Odgovarjajoč na nekatera vprašanja, je dejal o balkanski posvetovalni skupščini, da je njegova vlada že predložila statut skupščine parlamentu v ratifikacijo, ki

jo lahko pričakujemo v kratkem. Balkanska posvetovalna skupščina bo zelo koristna za nadaljnji razvoj našega sodelovanja, je dejal g. Menderes. Pred zaključkom tiskovne konferenec je g. Menderes poudaril še naslednje: »Ne morem zapustiti te konferenec ne da bi izrazil, kako visoko cenim zavezništvo in sodelovanje Grčije ter njen prispevek k učinkovitemu sodelovanju v Balkanski zvezi.

Končujem svojo izjavo in se vam še enkrat zahvalim, da

nim potrebam in ustalitvi, pač pa mora imeti tudi v prihodnosti dolgoročno vlogo in biti čedalje bolj plodovit tako v korist držav članic Balkanskega pakta kot v korist vseh mirljubnih narodov na svetu. Ugotovili smo, da ta pakt na balkanskem področju predstavlja bratstvo, trdnost, razcvet in varnost in da se bo bolj in bolj razvijal.

Imel sem srečo, da sem se v Beogradu srečal z gospodom Rankovičem, ki je bil za me zelo prijazen in mi je pokazal do nas globoko prijateljstvo in naklonjenost, kar je napravilo na nas globok vtis in smo mu za to nadvse hvaležni. Ganila nas je tudi iskrenost, s katero so nas sprejeli gospodje Kardelj, Rankovič in Popović.

Prebivalstvo je pokazalo za Balkansko zvezo in turško-jugoslovansko prijateljstvo toplo zanimanje in prijateljstvo, kar dokazuje, da je ta zveza našla pot v srca naroda in postala prava državna politika. To je nenavadna važna ugotovitev.

Govoreč dalje o Balkanski zvezi je predsednik turške vlade izjavil: »Ko smo sklepali Balkanski pakt, smo vedeli, da Jugoslavija ne želi postati član Severnoatlantskega pakta. Spoštovani smo razloge, ki jih je Jugoslavija navajala za svoje tališče, kakor spoštujemo tudi samo njeno stališče. Po drugi strani je Jugoslavija našla možnost, da odobri članstvo v Grčiji in Turčiji v Severnoatlantskem paktu. Tako je bil dosežen popoln sporazum glede specifičnosti položaja sleherne izmed pogodbenic.

Kar sem pravkar dejal o specifičnosti položaja Jugoslavije, Turčije in Grčije, vodi do dveh zanimivih zaključkov: Prvič, skladno s specifičnim položajem vsake izmed teh držav ima vsaka izmed njih lahko določeno število svojih lastnih posebnih pogledov na nekatere probleme. Toda to nikakor ne more škodovati trdnosti naše zveze, ker so to stvari, ki smo jih bili upoštevali že prej, in ker ta zveza temelji na pozlavitnih skupnih načelih. Drugič, dejstvo, da sta Grčija in Turčija članici Severnoatlantskega pakta, Jugoslavija, Grčija in Turčija pa članice Balkanske zveze, ustvarja bratovski vez med tema dvema organizacijama, ki imata pravzaprav isti cilj — ohranitev miru, neodvisnosti in nedotakljivosti držav članic. Ker pa ti dve organizaciji veže bratstvo, tudi ne more biti nasprotij v politiki teh dveh organizacij.

Med našimi razgovori smo z globokim zadovoljenjem ugotovili, da so ostali smotri in temelji, na katerih smo bili

jo lahko pričakujemo v kratkem. Balkanska posvetovalna skupščina bo zelo koristna za nadaljnji razvoj našega sodelovanja, je dejal g. Menderes. Pred zaključkom tiskovne konferenec je g. Menderes poudaril še naslednje: »Ne morem zapustiti te konferenec ne da bi izrazil, kako visoko cenim zavezništvo in sodelovanje Grčije ter njen prispevek k učinkovitemu sodelovanju v Balkanski zvezi.

Končujem svojo izjavo in se vam še enkrat zahvalim, da

nim potrebam in ustalitvi, pač pa mora imeti tudi v prihodnosti dolgoročno vlogo in biti čedalje bolj plodovit tako v korist držav članic Balkanskega pakta kot v korist vseh mirljubnih narodov na svetu. Ugotovili smo, da ta pakt na balkanskem področju predstavlja bratstvo, trdnost, razcvet in varnost in da se bo bolj in bolj razvijal.

Imel sem srečo, da sem se v Beogradu srečal z gospodom Rankovičem, ki je bil za me zelo prijazen in mi je pokazal do nas globoko prijateljstvo in naklonjenost, kar je napravilo na nas globok vtis in smo mu za to nadvse hvaležni. Ganila nas je tudi iskrenost, s katero so nas sprejeli gospodje Kardelj, Rankovič in Popović.

Govoreč dalje o Balkanski zvezi je predsednik turške vlade izjavil: »Ko smo sklepali Balkanski pakt, smo vedeli, da Jugoslavija ne želi postati član Severnoatlantskega pakta. Spoštovani smo razloge, ki jih je Jugoslavija navajala za svoje tališče, kakor spoštujemo tudi samo njeno stališče. Po drugi strani je Jugoslavija našla možnost, da odobri članstvo v Grčiji in Turčiji v Severnoatlantskem paktu. Tako je bil dosežen popoln sporazum glede specifičnosti položaja sleherne izmed pogodbenic.

Kar sem pravkar dejal o specifičnosti položaja Jugoslavije, Turčije in Grčije, vodi do dveh zanimivih zaključkov: Prvič, skladno s specifičnim položajem vsake izmed teh držav ima vsaka izmed njih lahko določeno število svojih lastnih posebnih pogledov na nekatere probleme. Toda to nikakor ne more škodovati trdnosti naše zveze, ker so to stvari, ki smo jih bili upoštevali že prej, in ker ta zveza temelji na pozlavitnih skupnih načelih. Drugič, dejstvo, da sta Grčija in Turčija članici Severnoatlantskega pakta, Jugoslavija, Grčija in Turčija pa članice Balkanske zveze, ustvarja bratovski vez med tema dvema organizacijama, ki imata pravzaprav isti cilj — ohranitev miru, neodvisnosti in nedotakljivosti držav članic. Ker pa ti dve organizaciji veže bratstvo, tudi ne more biti nasprotij v politiki teh dveh organizacij.

Med našimi razgovori smo z globokim zadovoljenjem ugotovili, da so ostali smotri in temelji, na katerih smo bili

Čestitka predsednika republike

Beograd, 9. maja (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz-Tito je poslal predsedniku českoslovaške republike Antoninu Zapotockemu brzojavko, v kateri mu čestita k českoslovaškemu državnemu prazniku.

Predsednik Tito častni meščan Samobora

Zagreb, 9. maja. Ob proslavi 10-letnice v Samoboru pri Zagrebu je bila slavnostna seja, na kateri so proglasili predsednika Tita za prvega častnega meščana Samobora.

PRED DESETIMI LETI

Za 10. maj 1945 objavlja Vrhovni štab Jugoslovanske armade v svojem vojnem poročilu: Naše čete nadaljujejo naglo gonjenje sovražnika proti Avstriji. Uničena je bila 41. nemška divizija, 13. ustaški polk in druge nemško-ustaške formacije. Ujet je bil znaten del vojske, ostanek pa se je razbežal. Mnogo vojnega materiala je bilo zaplenjenega in uničenega. Naše čete, ki operirajo po dolini Drave, so prodrele na črto Maribor-Lipnica. Ob osvoboditvi Ljubljane je padlo 520, ujetih pa je bilo 700 sovražnih vojakov. Zaplenjenih je bilo 120 topov, 110 minometov, 500 puškomitraljezov, 580 avtomatičnih pištol, 285 kamionov, 30 traktorjev, 5 natovorjenih železniških kompozicij z raznim vojnim materialom in velike količine drugega orožja in vojnega materiala.

Planirano industrijsko proizvodnjo bomo dosegli brez večjih težav

Beograd, 9. maja. Na današnji tiskovni konferenci v zveznem zavodu za statistiko in evidenco je bilo poudarjeno, da se je v primerjavi z mesecem marcem lanskega leta povečala industrijska proizvodnja za 31%. Največje povečanje je dosegla črna metalurgija za 53%, nato kemična industrija za 48% in tekstilna industrija za 32%. Dvig proizvodnje v mesecu marcu kakor tudi v prejšnjih dveh mesecih kaže, da bo letošnja planirana industrijska proizvodnja ne samo dosežena, temveč tudi prekoračena. Po besedah direktorja Zavoda za statistiko in evidenco tov. Novaka bomo letos prvič dosegli

planirano proizvodnjo brez večjih težav. V naslednjih mesecih bo potrebno, da se industrijska proizvodnja vsak mesec poveča samo za 9%, da bomo dosegli planirano industrijsko proizvodnjo. Največjo proizvodnjo je v zadnjih treh mesecih letošnjega leta dosegla LR Bosna in Hercegovina, kjer se je proizvodnja povečala za 43% v primerjavi z lanskim letom. Za njo pride Srbija s 34%, Hrvaška s 30% in Slovenija s 24%.

Poleg teh podatkov o industrijski proizvodnji v prvem četrtletju je tov. Novak opozoril tudi na pomemben porast blagovnega prometa. Preteklo leto se je blagovni promet povečal v primerjavi z letom 1953 za 14%. Promet tekstila se je dvignil za 25% v primeri z letom 1953, promet obuvice za 27%, elektrotehnične materiala za 63% in radioaparatur kar za 84%. Važno je omeniti, da se je potrošnja riža povečala za 39%, rib in ribjih konzerv za 30%

ter kave za 76%. Povečana industrijska proizvodnja in ugodno stanje ozimne bo verjetno vplivalo na nadaljnji porast blagovnega prometa in potrošnje. Ozimni posevki so v glavnem v dobrem stanju, edino koruza je nekoliko v zaostanku. Po podatkih Zveznega zavoda za statistiko je ta kultura zasedana v 79 okrajih samo na 10% površine, v 34 drugih okrajih pa na 20% površine. Zaradi ugodnih klimatskih pogojev in topllega vremena lahko pričakujemo, da bo koruza nadomestila zamujeno. I. St.

Seja komisije za predpise o delovnih odnosih

Beograd, 9. maja. Skupna komisija zvezne ljudske skupščine in zveznega izvršnega sveta za predpise o delovnih odnosih je napovedala sejo za 11. maj, ko bo razpravljala o osnutku zakona o delovnih odnosih v gospodarstvu. Komisija bo proučila vprašanja, ki so v zvezi s plačami delavcev in uslužbencev v gospodarskih organizacijah in ustanovah, o njihovi odgovornosti in kazenskih določbah v zvezi s tem.

Trgovinski sporazum z Urugvajem

Bograd, 9. maja. V Montevideu bo v kratkem podpisan trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Urugvajem. Osnove za ta sporazum so bile potrjene julija preteklega leta med obiskom jugoslovanske delegacije v Južni Ameriki.

Trgovinska pogajanja s skandinavskimi državami

Beograd, 9. maja. V Beogradu se bodo v začetku junija začeli jugoslovansko-finski razgovori za zaključitev novega trgovinskega sporazuma. Prejšnji trgovinski sporazum, sklenjen ob koncu leta 1953, bo potekel 30. junija.

Pričakujejo, da se bodo junija začela tudi trgovinska pogajanja s Švedsko in da bo v kratkem proučena tudi ureditev nadaljnje blagovne izmenjave z »Gledališče v NOB«. M. B.

Prva krstna predstava

na festivalu slovenske in jugoslovanske sodobne drame v Celju

Celje, 9. maja. Z nocojšnjo krstno predstavo drame Miloša Mikelna »Dež v pomladni noči« se je začel najbolj zanimiv del programa prvega festivala slovenske in jugoslovanske sodobne drame v Celju. Nocojšnja krstna predstava v izvedbi ansambla celjskega Mestnega gledališča ter v režiji in sceni Mileta Koruna iz Ljubljane je doživela prav lep uspeh. Drama obravnava probleme vojne ter probleme ljudi, ki so spridič vojnih zahtev postavljeni v izredne okoliščine. V glavnih vlogah so se najbolj uveljavili Slavko Strnad, Janez Eržen ter Nada Božičeva.

Na čast prve krstne predstave v okviru celjskega festivala je predsednik ljudskega odbora Gradšnica priredil v foyerju gledališča sprejem celotnemu ansamblu ter vodstvu celjskega Mestnega gledališča. Temu sprejemu so nocoj prisostvovali tudi člani ansambla gledališča Slovenskega Primorja iz Kopra, ki so danes že prišli v Celje in ki bodo imeli jutri krstno uprizoritev komedije Vasje Ocvirka »Tretje ležišče«.

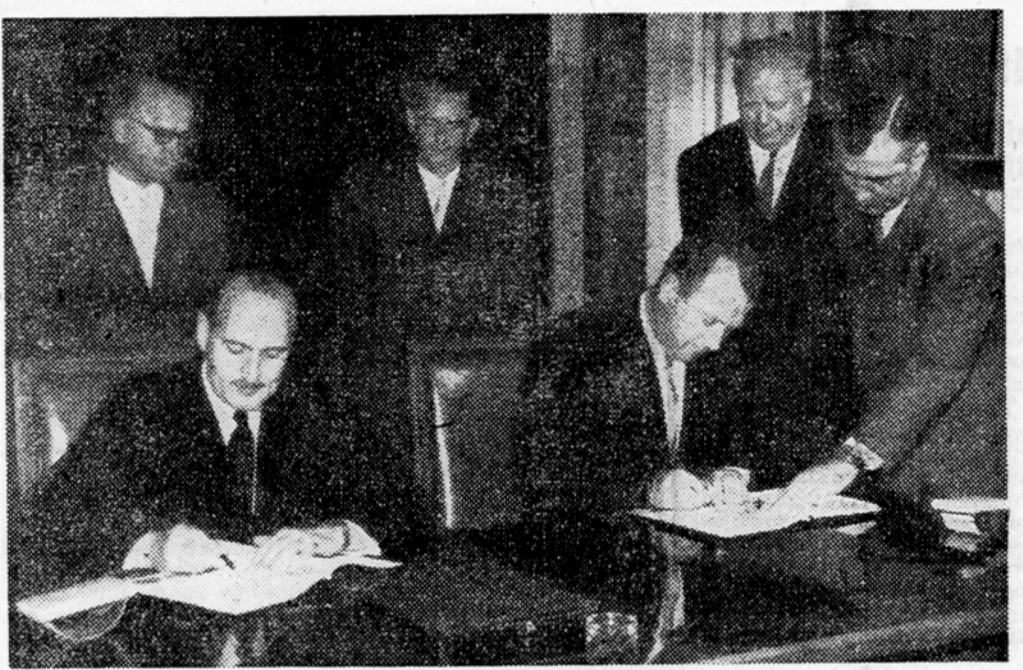
Zanimanje za krstno predstavo na celjskem festivalu je tako veliko, da so prispeli danes v Celje tudi trije člani inšpektorjske skupine za poklic, gledališča pri republiškem svetu za

prosvečo in kulturo, Mira Danilova, Franc Albreht in Drago Šega. Ti in ostali člani inšpektorjske skupine bodo izmenoma ocenjevali festivalne uprizoritve, ni pa še znano, če bodo svoje ocene javno objavili. Razen tega prisostvujejo festivalnim prireditvam tudi kritiki vseh večjih časopisov in radija. Leti pa so se domenili, da bodo na koncu festivala svoje mnenje objavili in podelili častni naslov za najboljšega dramatika, igralca, režiserja ter scenarista.

V prvotno objavljenem sporodu festivala je nastala sprememba v tem, da bo s Tonkarjevo »Pisano žogo« gospodstvo Prešernovo gledališče iz Kranja in ne Mestno gledališče iz Ljubljane, ki bo imelo svojo krstno predstavo šele 17. t. m. Režijsko je delo pripravil Igor Pretnar, »Pisana žoga« pa bo v Celju doživela svoj krst. M. B.

Naši rojaki v Holandiji čestitajo

Jugoslovansko društvo »Edinost« v Holandiji je poslalo predsedniku Ljudske skupščine LRS Mihi Marinku brzojavko, v kateri čestita njemu, ljudski oblasti in vsemu slovenskemu narodu k desetletnici osvoboditve.

Svetozar Vukmanović in Fatim Zorlu podpisujeta jugoslovansko-turški trgovinski sporazum

Zahodna Nemčija uradno sprejeta

Adenauer je v govoru zagotavljal, da bo Nemčija zvest in dejaven član Atlantske skupnosti — Nemški generali obiskali vrhovni štab Atlantskega pakta

Pariz, 9. maja (AFP). Danes dopoldne se je začelo v palači Chailot 16. zasedanje sveta ministrov Atlantskega pakta. Prva seja je bila namenjena uradnemu sprejemu Zahodne Nemčije o organizacijo Severnoatlantskega pakta.

Vršilec dolžnosti predsednika grški minister za zunanje zadeve Stefanopoulos je začel sejo z izjavo, da sprejem Zahodne Nemčije v NATO odpira nove možnosti za sodelovanje med narodi in utrjevanje miru. Atlantski pakt je prvina varnosti in njegov namen ni nič drugega kot ustvariti »strogi minimum« potreben za obrambo njegovih članov. Stefanopoulos se je izjavil proti enostranski ome-

Nov prehod za dvolastnike
Nova Gorica, 9. maja. Na podlagi sporazuma med zastopniki italijanskih in naših oblasti so odprli v Podsobotini pri Gorici nov prehod za dvolastnike, ki je že petnajsti obsejni prehod na Gorškem. Otvoriti novega prehoda so prisostvovali zastopniki jugoslovanskih in italijanskih obsejnih organov.

Podpis avstrijske pogodbe v nedeljo?

Izjava Pinaya je povzročila zadovoljstvo in veselje na Dunaju

Dunaj, 9. maja (AFP). Francoski minister za zunanje zadeve Antoine Pinay je izjavil danes, da se bodo ministri za zunanje zadeve štirih velesil zbrali na Dunaju v soboto in da bo državna pogodba o Avstriji nemara podpisana v nedeljo.

V dunajskih uradnih krogih so z zadovoljstvom in veseljem sprejeli vest, da je Sovjetska zveza sprejela predlog zahodnih velesil, naj bi bil konec tedna na Dunaju sestanek štirih ministrov, na katerem naj bi podpisali avstrijsko pogodbo. Pričakujejo, da bodo veleposlaniki ZDA, Velike Britanije, Francije in ZSSR se danes dopoldne rešili preostala vprašanja, tako da bi bilo končno besedilo pogodbe končano pred sestankom ministrov.

V avstrijskih krogih prevladuje prepričanje, da bodo vsa vprašanja ugodno rešena in bo državna pogodba podpisana najpozneje prihodnjo nedeljo.

Nov prehod za dvolastnike
Nova Gorica, 9. maja. Na podlagi sporazuma med zastopniki italijanskih in naših oblasti so odprli v Podsobotini pri Gorici nov prehod za dvolastnike, ki je že petnajsti obsejni prehod na Gorškem. Otvoriti novega prehoda so prisostvovali zastopniki jugoslovanskih in italijanskih obsejnih organov.

Burmanska vojaška delegacija v akademiji

JLA
Beograd, 9. maja (Tanjug). Burmanska vojaška delegacija s poveljnikom mornarice komodorjem Tan Pejem je danes dopoldne obiskala višjo vojaško Apostolski je nato priredil gostinski so si več ur ogledovali učne prostore in proučevali delo akademije. Načelnik akademije generalni polkovnik Mihailo Apostolski je nato priredil gostom slavnostno kosilo.

VREME

Vremenska napoved za torek: Po kratkotrajni jutranji megli v nižinah jasno, sončno vreme z rahlo oblačnostjo. Temperatura pomeni med 3 in 9, na Primorskem do 12, čez dan do 26 stopinj Celzija.

Velike so naloge sedanje generacije delavske mladine

S konference mladih kovinarjev in metalurgov na Jesenicah

V okviru majskega praznovanja delavske mladine Slovenije so bile doslej že republiške konference mladih tekstilcev, kovinarjev in metalurgov ter rudarjev, v nedeljo bosta pa še konference mladih gradbenic in vajencev.

NEHENO STROKOVNO USPOSABLJANJE - POGOJ ZA VEČJO STORILNOST DELA

Borbe za večjo storilnost dela ne moremo ločiti od ostalih družbeno-političnih problemov naše socialistične graditve, ker je to enoten, neločljiv ekonomski in ideološki proces družbenega razvoja. Mlad delavec, ki stopa v proizvodnjo ali je že nekaj let zaposlen, se trudi, da bi postal strokovnjak v svojem delu. Od tega je namreč odvisno, kakšni bodo njegovi mesečni prejemki. Pri nagrajevanju mladih je važno, da so v odnosu do starejših delavcev pravilno nagrajeni. Nikakor ni prav, da ima absoluten metalurški delavec štiri ali petkrat več plače kot delavec v drugi strojniški delavnici. Res je, da se storilnost dela bistveno ne loči,

čež čis se pa vendar pokaže na stroju, ker je vsak gib starejšega delavca povezan z dolgoletnimi izkušnjami, znanjem in spretnostjo.

Premalo skrbijo za strokovno izpopolnitev mladi delavci, ki se vozijo na delo in opravljajo razna poljska dela na domačih kmetijah. Zato ni čudno, da taki slabo izpolnjujejo delovne norme, čestokrat izostajajo od dela in podobno.

V kovinsko-predelovalni in metalurški industriji je zaposlenih skoraj 30% mladih. Med njimi je 98 visokokvalificiranih, 4565 kvalificiranih, 3695 polkvalificiranih in 2688 nekvalificiranih. Kakor vidimo, je še precej mladih brez ustrezne strokovne kvalifikacije. Nekatera podjetja prirejajo tečaj za pridobitev večje strokovne kvalifikacije, vendar pokaže marsikje mladina, da ni dovolj pripravljena za to. Zelo dobra je praksa tovarne avtomobilov v Mariboru, da mora vsak novinec obvezno obiskovati tečaj, kjer se seznanja s tehnološkimi procesom tovarne, zaščito dela, delavskim samoupravljanjem itd.

MLADI DELAVCI SE PREMALO UVELJAVLJAJO V DELAVSKIH SVETIH

V tovarnih in podjetjih se čestokrat dogaja, da se samovoljno prekorači investicijski načrt, nepravilno izkorišča sklad za vzdrževanje, prikrivajo delovna sredstva in podobno. Mladi delavci gredo mnogokrat mimo takih problemov zaradi indiferentnosti, še večkrat pa zaradi nezadostnega ali nepravilnega tolačenja. Da bi take pomanjkljivosti deloma odpravili, so v več tovarnih ustanovili na pomoč mladinske organizacije klube mladih proizvajalcev. Na teh naj bi mladi delavci dobili osnovne ekonomske vzgoje in spoznalni temeljito delavsko samoupravljanje in poslovanje podjetja.

V Sloveniji je v organih družbenega upravljanja v proizvodnji 1410 mladih delavcev in delavk. Mnogi med njimi so postali člani delavskega sveta, ne da bi se v popolni meri zavedali svojih dolžnosti. Ponemok so bili tudi mnogi, da mora biti mladina zastopana v organih delavskega upravljanja, pri tem pa so premalo gledali, ali je predlagani mladi delavec vreden pri svojem delu, discipliniran, ali se zanima za proizvodne probleme podjetja, ali uživa ugled pri starejših in podobno.

Razstava študentskega gibanja na ljubljanski univerzi

V nedeljo je bila v mali dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani v počastitev 10. obletnice osvoboditve odprta razstava študentskega gibanja na ljubljanski univerzi. Otvoritvi so prisostvovali Boris Zihert, Viado Krivic, Ada Krivic, predstavniki rektorata in fakultet ljubljanske univerze in študenti.

Razstava prikazuje borbo naprednega študentskega gibanja na ljubljanski univerzi v pred- in prvoletni Jugoslaviji proti takratnim režimom, za enotno študentsko gibanje, za popolno univerzo, univerzitetno knjižnico, za ekonomske pogoje študentov. Na čelu te borbe so bili študentje-komunisti.

Veliki prispevek so dali napredni študentje v času narodnoosvobodilne borbe. Ljubljanski študentje so dobili svoje

dih v delavske svete, češ da so nesposobni in nedozoreli za sodelovanje v organih delavskega samoupravljanja. Proti takim je uspešna borba le v tem, da z dejstvi dokažemo zmotnost njihovih mnenj in da povečamo skrb za strokovno in politično vzgojo delavskega naraščaja.

LJUDSKA MLADINA POSEGA V VSA DRUŽBENA PODROČJA

Se vedno vlada marsikje v tovarnih mišljenja, da je prvenstvena naloga Ljudske mladine skrbeti za zabavno izživljanje mladine. Vsi taki zagovorniki pozabljajo, da je mladinska organizacija politično-vzgojna organizacija mladih in da se kot taka bori v sklopu ostalih zavestnih družbenih činiteljev za socialistično družbo.

V zadnjih letih opažamo, da prodirajo med delavsko mladino malomeščanstvo, lokalizem, partikularizem in politična indiferentnost. To narekuje mladinskim organizacijam, da posvetijo vso skrb politično-družbeni in ekonomski vzgoji mladih delavcev, ki kot del delavskega razreda še vedno nosijo glavno breme naše graditve.

Pereč problem delavske mladine so samski domovi v industrijskih krajih. V teh domovih navadno ni nobenega primernega prostora, kjer bi se mladi delavci ali delavke ob prostem času zbirali bodisi pri šahu ali branju. Zato ni čudno, da si potem iščejo največkrat prostor za razvedrilo v gostlinah.

Kemična industrija v kmetijstvu

Velika razstava kemične industrije v Beogradu - Uspehi inštituta za jedrsko fiziko »Boris Kidrič« v Vinči

Po končanem posvetovanju predstavnikov kemične industrije v Beogradu, so odprli v nedeljo v Domu kulture »Braća Stamenkovič« prvo razstavo kemične industrije Jugoslavije, ki jo je organizirala Zveza inženirjev in tehnikov kemije in tehnologije. Na razstavi sodeluje čez 100 jugoslovanskih tehničnih in predelovalnih tovarn ter nekaj domačih in tujih trgovskih podjetij. Prikazali so vlogo kemije v ostalih panogah industrije, razvoj kemične industrije v Jugoslaviji od osvoboditve do danes ter perspektivni program razvoja te industrijske panoge. Razstavljene so glavni proizvodi te industrije, kakor na primer plastične mase, barve in laki, fotografski material, razni medicamenti itd.

Pripravljajo se novosti v sistemu potrošniških kreditov

Dosedanji sistem podeljevanja potrošniških kreditov ni bil dovolj elastičen glede možnosti proizvodnje, blagovnih zalog v trgovini in podobno ter na potrebe potrošnikov. Zato pripravljajo načrte novih predpisov o potrošniških kreditih. Nova uredba o potrošniških kreditih naj bi vsebovala osnovna načela novega sistema podeljevanja kreditov, medtem ko bi se Narodna banka dala pooblastilo, da bo s soglasjem zveznega izvršnega sveta predpisovala podrobnejša navodila in predpise za izkoriščanje posameznih vrst potrošniških kreditov. Po teh načrtih naj bi se krediti odobravali tudi za letni dopust, za popravila stanovanj kot tudi za preselitve. Kredite bodo odobravalne banke in hranilnice, za industrijsko blago pa tudi trgovinska podjetja in trgovine. Končno predvideva načrt mož-

no razširitev kroga oseb, ki lahko pridejo do kreditov. Tako naj bi kredite poleg dosedanjih koristnikov lahko izkoriščali tudi delavci in uslužbenci zaposleni v samostojnih podjetjih, na primer zdravniki, književniki, advokati, umetniki, duhovniki in drugi, v kolikor so socialno zavarovani kot tudi privatni obrtniki.

V pogledu roka vračanja kreditov se predvideva naj bi kredit za nakup industrijskega blaga odobraval z rokom odplačila največ do dveh let, za nakup pohištva in glasbenih instrumentov pa do treh let. Za kredite za kurjavo in letni dopust roki ne bi bili daljši kakor deset mesecev, za kredite za primer poroda, bolezni, smrti, popravil stanovanj in preselitve pa bi naj znašal eno leto.

Iz številnih političnih in delovnih akcijah je zrasla enotna študentska organizacija. Na ljubljanski univerzi imajo svoje glasilo »Tribuna«, zelo razvijajo tudi strokovno, kulturno-

Ustanovljeno je Urbanistično društvo Slovenije

Pridobiti je treba javnost za razumevanje sodobnih urbanističnih načel

Ljubljana, 9. maja. Danes je bilo ustanovljeno v Ljubljani kot prvo v državi Urbanistično društvo Slovenije ob navzočnosti okrog 150 novoprijavljenih članov iz najrazličnejših strok, ki bodo zastopane v okviru novega društva. Ustanovnemu občnemu zboru so prisostvovali tudi številni predstavniki raznih ustanov iz področij, ki se neposredno ali posredno bavijo z vprašanji urbanizma in ki bodo v novem društvu tudi sodelovali.

Posebno je bila opazna navzočnost podpredsednika izvršnega sveta Slovenije dr. Breclja, ki je uvodoma izrecno poudaril, da je tudi Ljudska skupščina Slovenije videla veliko potrebo po ustanovitvi tega društva, ker smatra za izredno važno njegovo bodočo dejavnost, ki naj spravi v sklad mnoga nerešena družbeno-razvojna vprašanja s področja, s katerim se bo društvo bavilo. Posebej pozdravlja iniciativo, da se je okoli strokovnjakov, ki bodo sodelovali, razširila na tako široko področje, ker bo le na ta način zagotov-

ljena vsestranska izmenjava in popularizacija urbanistične miselnosti v naši javnosti. Društvu se zato že v začetku postavlja kot ena prvih nalog poleg skrbi za strokovni razvoj svojega članstva in izmenjave izkušenj med strokovnjaki različnih področij predvsem čim večje obveščanje naše javnosti, ki jo je treba pridobiti za smotne sodobne urbanistične miselnosti.

Številni navzoči zastopniki so v svojih pozdravih izrekli podobne misli in obljubili tesno sodelovanje z novim društvom. Tako so govorili o imenu društva in organizacij tov. ing. Brilly za gradbene inženirje, ing. Zagar za gozdarske inženirje in tehnike, Sporar za kmetijske inženirje in tehnike, arh. ing. Sedlar za arhitekete, ing. Torkar za Zvezo društev inženirjev, Klemenčič za Zvezo društev ekonomistov, prof. dr. Hešič za Geografsko društvo, Zarnik za Društvo pravnikov, ing. Čuček za Geodetsko in fotogrametrično društvo, ing. Černivec za Geodetsko upravo, Semrl za Okraj Radovljico, Šenk za Litostrojo, Šumi za Muzej in Grmovšek za Geološko društvo.

V imenu iniciativnega odbora stičnega društva, ki se snuje v republikli Hrvatski, je bil navzoč arh. Petrovič iz Zagreba. Univerzo v Ljubljani je zastopal prof. dr. Melik, Tehnično fakulteto prof. ing. Hrovat, medicinsko fakulteto pa prof. dr. Marinič, za MLO Ljubljane pa je bil navzoč ing. Prezlj.

V Urbanističnem društvu bodo sodelovali arhitekti, gradbeni inženirji, ekonomisti, geo-

metri, geografi in drugi prirodoslovci, agronomi, gozdarji, zdravniki, pravniki, turistični strokovnjaki, zastopniki telesne vzgoje in še mnogi javni delavci, ki se čutijo sodegovorne pri graditvi novega prostora, ki jo narekujejo gospodarske in družbene spremembe. Iz obširne poročila arh. Sorlija v imenu priprav. odbora je razvidno, da je ustanovitev društva le zaključna faza nad politične pripravljalne dejavnosti od III. kongresa v Ohridu dalje. Po živahni razpravi sodelujočih je tudi bilo videti, da so vsi živo občutili potrebo po novem društvu, saj so ne samo v pozdravih, temveč tudi v konkretno nakazanih nalogah pokazali svoje razumevanje za potrebe in smotre nove družbene organizacije, kateri bo v kratkem sledila še ustanovitev sveta za urbanizem LRS in urbanističnega inštituta.

Po sprejetju pravil društva so bile v razpravi nakazane številne neposredne naloge društvene dejavnosti, h katerim se še povrnemo. Za prvega predsednika društva je bil z veliko večino izvoljen arh. ing. Marjan Sorli, za prvega sekretarja pa geograf Igor Vrišar.

Ob zaključku ustanovne skupščine je ista z navdušenjem poslala posebne pozdravne brzojavke podpredsedniku zveznega izvrš. sveta tov. Eduardu Kardelju in predsedniku izvršnega sveta Slovenije tov. Borisu Kraigherju, obema hkrati z zahvalo za vse dosedanje razumevanje pri pripravi za ustanovitev te nepotrebne družbene organizacije, ki jo čaka vrsta zelo važnih nalog, pri katerih reševanju bo potrebno sodelovanje v javnosti razviti čim večje zanimanje za smotre urbanizma in poživiti strokovno vzgojo na tem področju. Mr

Včeraj in danes

Ustanovljen je zavod za balneologijo

Izvršni svet LRS je izdal odločbo o ustanovitvi zavoda za balneologijo kot finančno samostojnega zdravstvenega zavoda s sedežem v Rogaski Slatini. Naloga zavoda je, da raziskuje zdravilne elemente naravnih zdravilišč v Sloveniji, tako mineralne vode, akrototermne, morsko vodo, zdravilno blato, različne klime in podobno. Sodeluje z drugimi raziskovalnimi zavodi in organizacijami pri reševanju vprašanj o kapažni vrelcevi, instalacijah kopalšč, zdravilnih napravah itd. Pomaga naravnim zdraviliščem pri ureditvi uporabe naravnih zdravilnih sredstev in pri ureditvi njihove zdravstvene službe. Probuje uspešno zdravljenje v naravnih zdraviliščih in določa indikacije za zdravljenje v posameznih zdraviliščih. Skrbi za vzgojo balneoloških strokovnjakov.

Tekmovanje stenografov v Zagrebu

Zagreb, 8. maja. V počastitev 10-letnice osvoboditve države in rojstnega dne predsednika Tita se je začelo v Zagrebu tekmovalno tekmovanje stenografov in strojepiscev. Temu tekmovanju prisostvujejo poleg ostalih tudi okoli 200 učencev ekonomskih srednjih šol. Dne 22. maja se je začelo prvič v naši državi tekmovanje debatnih stenografov, za katerega se je prijavilo več stenografov iz Slovenije, Srbije, Hrvaške in drugih republik. Najboljše stenografe bodo nagradili z velikimi nagradami. M. B.

In v Sloveniji

Ljubljana, 9. maja. Tudi v Sloveniji so večer društva stenografov in strojepiscev izvedla društvena tekmovanja stenografov in strojepiscev. Stenografi in strojepispi so se na teh tekmovanjih izpolnili predpisane pogoje, se bodo dne 22. t. m. udeležili republiškega tekmovanja, na katerem bodo izbrani stenografi in strojepispi za zvezno tekmovanje.

S. SAHOVSKI ŠAMPIONAT SLOVENIJE

Krivec pred Pucom in Gabrovškom

V tretjem kolu šahovskega prvenstva Slovenije so bili doseženi naslednji izidi: Stupica - ing. Levadič 0:1, Pretnar - Bažec remi, Mišura - Krivec 0:1, Z. Gabrovšek - Lešnik 1:0, Benedičič - Kržišnik remi, J. Tomšič - Grosek remi, N. Tomšič - Puc 0:1.

Po tretjem kolu je prevzel vodstvo mojstrski kandidat Krivec (LUSK »Olympia«) z 2,5 točk pred Pucom in Z. Gabrovškom, ki imata 2 točki in eno nedokončano partijo.

JUGOKERAMIKA že obratuje

Zagreb, maja. Te dni je začela z uredničevanjem svojih velikih načrtov tovarna »Jugokeramika« v Zaprešiču, izdelovalci so začeli najprej keramično posodo in znaša proizvodnja preko 3 tone dnevno. V teh 3 tonah je veliko številno krožnikov, skodelic in lončkov. Sedaj pa je šla stavljena v pogon še nova tavnjska peč, ki bo sama spekla še 2 toni keramične posode dnevno. Od tega meseca dalje bo tovarna izdelovala mesečno tudi po 500.000 ploščic za ploščevanje zidov. V kvadratni znaša to 11.000 kvadratnih metrov zidne površine.

V poskusnem pogonu je tovarna »Jugokeramika« usposobila mnogo novih delavcev, ki že danes v celoti obvladajo tehnološki proces in imajo potrebno znanje ter izkušnje.

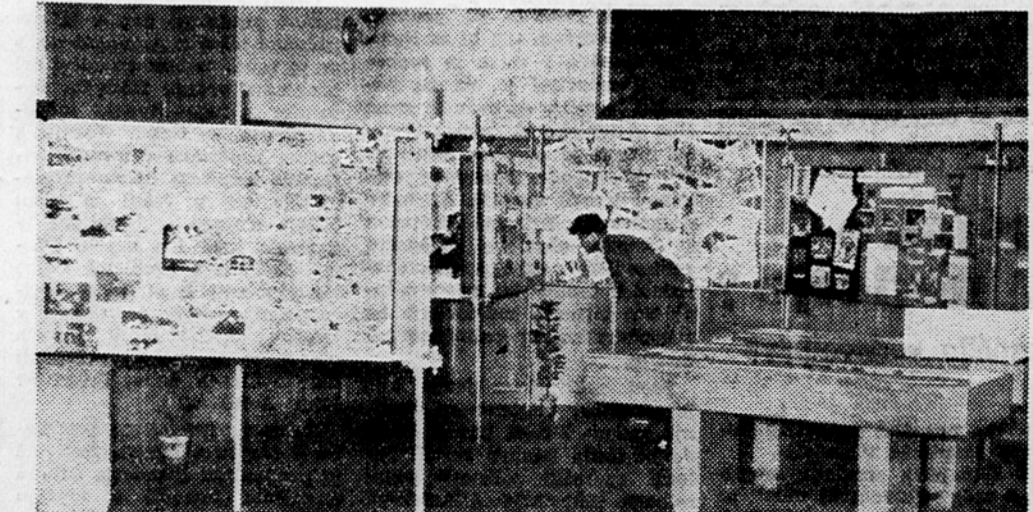
Začenjajo proizvodnjo sanitarne keramike

Po predhodnih poizkusih so sedaj začeli tudi s proizvodnjo sanitarne keramike. Ta nam je zelo potrebna v gradbeništvu. Dosedaj smo morali dati velika delovna sredstva za vrste proizvodov. Novi umivalniki, straniščne školjke in ostali proizvodi so snežnobele barve, izvrstnega leska in

lepih oblik. Nemški strokovnjaki, ki so pred nekaj dnevi pregledali obrate in nove sanitarne proizvode, so bili presenečeni. Izjavili so, da so proizvodi najboljše kvalitete, po vzdržljivosti pa nad standardom. Pri proizvodnji sanitarne keramike uporabljajo najnovejšo postopke, ki se jih poslužujejo samo še v ZDA.

Prikrat tudi keramična embalaža

V »Jugokeramiki« so se usmerili tudi na izdelavo keramične embalaže, najlepših oblik z narodnimi motivi. Samo za »Marasko« je za letošnih 60.000 likerskih steklenic. Oblike teh so zelo lepe in v Juž. Ameriki iz njih - potem, ko popijejo liker - izdelujejo izredno lepe prenosne električne svetilke. Tovarne brezalkoholnih pijač so naročile na stotisoče keramičnih patent-zapiravcev - izdelano je desetisoče kljuk za pečna vrata kljuk za stranišča itd. Takih kljuk za pohištvo in slično potrebuje sedaj Turčija ravno dva milijona. Delajo tudi poizkuse za proizvodnjo apotekarskih posod iz porcelana. Mnogo tovarn pa je zaprosilo za vzorce embalaže iz keramike. M. B.

so prisostvovali Boris Zihert, Viado Krivic, Ada Krivic, predstavniki rektorata in fakultet ljubljanske univerze in študenti. Razstava prikazuje borbo naprednega študentskega gibanja na ljubljanski univerzi v pred- in prvoletni Jugoslaviji proti takratnim režimom, za enotno študentsko gibanje, za popolno univerzo, univerzitetno knjižnico, za ekonomske pogoje študentov. Na čelu te borbe so bili študentje-komunisti. Veliki prispevek so dali napredni študentje v času narodnoosvobodilne borbe. Ljubljanski študentje so dobili svoje

BLED in JESENICE ob osvoboditvi

Med 6. in 9. majem leta 1945 je bilo v Gorjah in okolici Bleda precej vroče. Na Bledu in na Jesenicah se je v tistih dneh še trilo nemškega vojaštva, policije, žandarmerije, domobrancev, vlasovcev in dresiranih policijskih psov. Imeli so topove, minomete, strojnice in številna motorna vozila. Partizanski oddelki pa so pritiskali s Hotunij, Krnice in z okoljskih hribov proti Bledu. Grmeč so topovi in minometi in regljave strojnice. Bile so borbe za podhonski predor, ki je za Nemce predstavljal edini izhod po železnici proti Jesenicam. Nekaj kmet je dejal: »Pustimo jih v tunelu, škoda je vsakega našega moža, da bi v teh urah padel, jih bomo že pocajali.« In res je bilo tako. Nemci so se v nekaj urah nato vdali.

V četrtek, 10. maja, so partizanski oddelki v jutranjih urah zavzeli Bled. V Zgoranjih Gorjah se je v dopoldanskih urah sestavila častna četa, da vkoraka na Bled. Na čelu povorka je nosil veliko zastavo domačin - znani smučarski prvak Lovro Žemva. Sledila je železarska godba z Jesenic. Na konjih sta jездila politkomisar Brane Trhine in komandant mesta Bled, Ivan Fabijan, za njima pa je korakala častna četa od sonca ožganih borcev.

Toplo sonce je božalo to lepo planinsko pokrajino, ki je bila vsa v pomladanskem cvetju. Iz cerkvenih stolpov in hiš so se vile državne zastave in zvonomi so zvonili zmagovalcem v pozdrav.

Med Zgoranjimi in Spodnjimi Gorjami se je ob cesti zbrala velika množica ljudi. Gorjanska dekleta so partizanske borce obšipala s cvetjem. Zaorili so klič: »Živel maršal Tito! Živela naša narodna vojska! Povorka je nastopila triumfalno pot na Bled, kjer so jo zasluli s cvetjem in zelenjem.

V petek, dne 11. maja, so partizanski oddelki zasedli železarske Jesenice, kjer so bili prav tako burno pozdravljeni in obsuti s cvetjem. M. S.

FESTIVAL bratstva in enotnosti v Ljubljani

V proslavo 10. obletnice osvoboditve prireja okrajni komitee Ljudske mladine Slovenije, Ljubljana, festival »Bratstva in enotnosti« z naslednjimi prireditvami:

11. MAJA - sredi - ob 20. uri v dvorani Slovenske filharmonije večer partizanskih, narodnih in umetnih pesmi.

12. MAJA - četrtek - ob 20. uri v dvorani Slovenske filharmonije nastop solistov in ansamblov.

13. MAJA - petek - ob 20.15 uri v dvorani kina Union v Ljubljani večer pesmi in plesov narodov Jugoslavije.

NASTOPAJO: mladinski pevski zbor iz Kamnika, mešani in ženski pevski zbor Tehniške srednje šole in Gradbenega tehnikuma, harmonikarski zbor »Kajuha«, solisti iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sarajeva, Titograda in Skopja, Srednja glasbena šola, Glasbena šola Moeve, Srednja glasbena šola, folklorne skupine iz vseh bratskih republik.

Vstopnice se daje pri okrajnem komiteju Ljudske mladine na Resljevci cesti s vsak dan od 12. do 14. ure ipi od 16. do 18. ure po enotni ceni 20 dinarjev. Mladina in ostali vjudno vabimo.

OB ROBU dogodkov

Zasedanje vseindijskega kongresnega odbora

Ponesrečena zarota

V Damasku bodo te dni objavili komunikate o rezultatih preiskave v zvezi z umorom polkovnika Adnana Malkija. Tako javljajo zadnja poročila. Polkovnik Malkija je v aprilu na nogometni tekmi Sirija: Egipt ustrelil kaplar Jumus Abdulrahim, član sirijske narodne stranke (PPS), ki je takoj po atentatu napravil samomor. Od tedaj dalje je ta umor osrednji problem političnih komentarjev sirijskega tiska, kajti za atentatom tiče, poleg notranjepolitičnih, v veliko večji meri zunanjepolitični cilji in je bil v neki meri kulminacija napetosti, ki je nastala v arabskih deželah po sklenitvi turško-iraškega pakta.

Sirijska narodna stranka, kateri je pripadal atentator, je namreč odločen zagovornik turško-iraškega pakta in pronaacionalistične politike »Velike Sirije«, medtem ko je bil ubiti polkovnik Malki, po besedah generala Sukerja na grobu pokojnika, »simbol borbe za pravice Arabcev«, protagonist sirijske neodvisnosti in je kot vodilna osebnost sirijske vojske vzgajal to v duhu obrambe neodvisnosti. — Polkovnik Malki pa je bil tudi prijatelj socialistov, njegov brat Riad pa je med voditelji socialistične stranke v Damasku.

Ze ti osnovni podatki o obeh glavnih osebnostih, atentatorju in ubitem povedo dovolj kakšno je bilo ozadje umora. Po informacijah sirijskega tiska je bil cilj zarote vzpodbuditi skupino oficirjev, da bi izvedli državni udar in dali tako možnost za ustanovitev marionetne vlade izven Sirije, ki bi nato zahtevala intervencijo Iraka v »vzpostavitev zakonitosti v Siriji, kar bi odprlo pot izvedbi ideje o »Veliki Siriji«.

Zarota pa se je, kakor kaže, spremenila v bumerang. Oblasti so pozaprle vrsto vodilnih ljudi narodne stranke in pri preiskavi odkrile mnogo protipladnega propagandnega materiala, Malkijev pogreb se je spremenil v manifestacijo predivalstva za neodvisnost Sirije, del tiska pa je celo zahteval ostavko predsednika republike Atasija, ki ni bil preveč naklonjen spremembi vojaškega kazenskega zakonika, ki bi omogočila nagel postopek proti zarotnikom. Sirijsko javno mnenje se je postavilo na stran pokojnega Malkija, podprlo zagovornike protiblokovske politike in obsodilo tujoro, ki je vodila atentatorja Abdulrahima.

Admiral Stump na Formozi

Tajpeh, 9. maja (AP). Poveljnik ameriškega tihomorskega brodograja admiral Felix Stump je prispel danes na kratek obisk k amerškemu 7. brodogruju v Cankajsku. Izjavil je, da se bo v Tajpehu posvetoval s poveljnikom ameriškega sedmega brodograja admiralom Alfredom Pridom in šefom ameriške vojaške posvetovalne skupine na Formozi generalnim majorjem Williamom Chascom. Obiskal bo tudi ameriškega veleposlanika na Formozi in vplivne Cankajškove funkcionarje.

Pomočnik ameriškega ministra za zunanje zadeve za vprašanja Daljnega vzhoda George Allen je izjavil včeraj, da ZDA ne priznavajo nasilja za združitev katerekoli države in da ne bodo podpirale vrnitve Cankajške na kitajsko celino.

VTISI IZ INDOZEZIJE

Agonija kolonializma

(Od posebnega dopisnika »Politike« in »Slov. poročevalca«)

Bandung, 7. maja. Na Javi se povsod lahko vidi, kako težko se je do konca rešiti dedičine kolonializma. Ne le »navadnega« kolonializma, ki je preprečeval domačinom, da bi se vozili v kupejih z ventilatorji ali da bi obiskovali restavracije, kjer igrajo dunajske valčke in madžarske pesmi o »umirajoči pomladi«, temveč tudi tistega občutka manjvrednosti, ki so ga kolonialne sile tako mojstrsko skušale vcepiti v duše svojih podložnikov.

Recept je bil preprost: v Indoneziji ne znate izkoristiti tehnike in civilizacije, vam so še naprej potrebni belci. Indonezija je otočje. Edino možnost hitre povezave nudi zrak. Vsi otoki so povezani z letalskimi linijami indonezijske družbe »Garuda«. Toda vsi piloti so še zmeraj Holanci. Nekam čudno se nasmehejo, če jim pri izkrcanju nekje na Sumatri ali Singapurju rečete: »Hvala Indoneziji!«

Vsako mesto na Javi ima svojo glavno trgovsko ulico, ki

ni evropska samo na pogled, temveč inia poleg kitajskih samo še evropske gospodarje. Indonezijskih trgovcev je malo. »De Bienkorff«, največja holandska trgovska hiša ima še zdaj, šest let po proglavitvi indonezijske neodvisnosti, svoje podružnice v vseh trgovskih ulicah.

Plantaže na večno zeleni Javi, kjer žanjejo dvakrat na leto, petrolejska polja na Sumatri, velike ladijske družbe, brez katerih ti otoki ne morejo dihati, so še vedno last tujcev. V Džakarti dela nekaj jugoslovanskih pomorščakov, ki so sklenili pogodbe z indonezijsko vlado. Njihova naloga je, da nauče svoje indonezijske tovaršice umetnosti plobove. Toda flota te države sredi Pacifika skoraj ne pozna ladij, težjih od tisoč ton.

Holandce so spodili iz Indonezije — politično. Zato pa še zmeraj ostajajo kot »nenadomestljivi« trgovci in strokovnjaki. Ti strokovnjaki nimajo radi svojega posla, ker ni več »njihov«. Vidijo, da bodo in-

Krišna Menon

Drugi petletni načrt — Potovanje Krišne Menona

New Delhi, 9. maja (Tanjug). Vseindijski kongresni odbor, vrhovno telo vladajoče stranke v Indiji, bo razpravjal danes o bandunški konferenci in resoluciji izvršnega odbora o tem vprašanju.

Predlog resolucije izraža globoko zadovoljstvo s sklepi v Bandungu o gospodarskem in kulturnem sodelovanju ter izvajanju načela mirnega sožitja, ki ga je sprejelo 29 držav dveh celin. Izvršni odbor izraža prepričanje, da je bandunška konferenca močan prispevek k načelu sodelovanja in utrditvi miru.

Vseindijski kongresni odbor bo proučil tudi glavna poglavja drugega petletnega načrta Indije. Narodni dohodek se bo v drugem petletnem planu zvišal za okrog 27%. Indija bo posvetila posebno skrb graditvi

ključne industrije, jeklarski, premogovni in električni industriji, za razliko od prvega petletnega plana, ki je bil na-

Sestanek držav Colombo načrta

Colombo, Kambodža, Singapur, Severni Borneo, Siam, Vietnam, Indija, Indonezija, Japonska, Laos, Nepal, Pakistan in Malaja.

Levi socialisti grajo vodstvo stranke

New Delhi, 9. maja (AFP). — V Simli se je davi začela konferenca zastopnikov 13 azijskih držav članic Colombo načrta. Za predsednika konference so soglasno izvolili vodjo indijske delegacije Patela.

Sprejeli so naslednji dnevni red: Način uporabe ameriške pomoči, praktični problemi iz uporabe te pomoči, uporaba posebne pomoči za razvoj medregionalne trgovine in ustanovitev kreditne organizacije, ki bi nekaterim azijskim državam omogočila prebroditi kratkoročne plačilne bilance, dalje predstavnostva evropskih držav, ki bi hotele pomagati pri gospodarskem razvoju držav članic ter sredstva za izučitev strokovnjakov za gospodarski razvoj področja.

Članice Colombo načrta so

Rim, 9. maja (Tanjug). Leva skupina socialno demokratske stranke se je zbrala danes v Milanu in obsodila politiko vodstva stranke. Socialno demokratska levica je zahtevala, naj stranka takoj podpre sestavo levo usmerjene vlade demokristjanov in socialistov in se ne spušta v nikahe kombinacije glede štiristrankarske sredinske koalicije. Levičarska skupina meni, da morajo biti socialni demokrati vez med krščanskimi demokrati in socialisti in omogočiti čimprejšnjo levo usmeritev italijanske politike.

Veleposlaniki štirih veseli, ki pripravljajo besedilo avstrijske državne pogodbe. Od leve proti desni zgoraj Roger Latovette (Francija) in Biljevit (ZSSR) in spodaj, sir Geoffrey Wallinger (Vel. Britanija) ter Llewelyn Thompson (ZDA).

menjem predvsem dvigu kmetijstva.

Indijski gospodarski svet je, v skladu s politiko graditve družbe po socialističnem načelu, prvič poudaril potrebo po državni upravi v poglavitnih gospodarskih panogah. Nadaljnji razvoj zahteva po predlogu sveta nacionalizacijo bank, zavarovalnic in trgovine, vzgoje in zdravstvene službe pa bo deležen vsak, ne glede na dohodek.

Osební odposlanec predsednika Nehruja Krišna Menon bo nocoj, po krajšem postanku v Tokiu, kjer se je sešel z japonskim ministrom za zunanje zadeve, nadaljeval pot proti Pekingju. Izrazil je prepričanje, da si Cu En Laj iskreno želi razgovorov z ZDA o problemih, ki zanimajo obe državi, in da ameriški minister za zunanje zadeve Dulles ne bo zavrnil misli o takih razgovorih. Menon je poleg tega izjavil, da njegovi razgovori s predsednikom kitajske vlade Cu En Lajem ne bodo nujno pomenili neposredne zveze z nedavno azijsko-afriško konferenco. Pripomnil je, da mu ni znano, kako dolgo bodo trajali njegovi razgovori v Pekingju, za katere ni določen nikak dnevni red.

Indija - Jugoslavija

New Delhi, 9. maja. V New Delhiju so ustanovili indijsko-jugoslovansko kulturno društvo. Za predsednika je bil izvoljen g. V. Mavalamkar. Namen društva je gojiti kulturne odnose med narodi Indije in Jugoslavije.

Neutrlni pas

V Londonu vse bolj razpravljajo o ideji, da bi vzpostavili pas nevtralnih evropskih držav

London, 9. maja (Tanjug). V londonskih diplomatskih krogih vse bolj razpravljajo o ideji vzpostavitve pasu nevtralnih evropskih držav. Ko so predstavniki Foreign Office vprašali, če to možnost proučujejo v zadnjih prestoinicah, je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da tega zaenkrat še ne more komentirati. Današnji »Times« piše med drugim danes tudi o tej ideji in opozarja, da bi bilo treba najprej ugotoviti, če so sovjetski voditelji spremenili svoje dosedanje stališče do

Deset let po porazu nacizma je bila Zahodni Nemčiji vrnjena suverenost. Svet zaveznikih visokih komisarjev je imel v torek 3. maja svojo zadnjo sejo, kateri je predsedoval najstarejši med njimi M. Francois Poncet. Ob zaključku se je v posebnem proglasu sporočil, da je prenehala veljavnost okupacijskega statuta. Na sliki zadnja seja visokih komisarjev. Od leve na desno Francois Poncet, Conant in Hoyer Millar.

PRED VOLITVAMI V BRITANJI

Izbiranje kandidatov

Skupno bodo stranke imenovale 1390 kandidatov — Med kandidati je okoli 90 žensk — Attleejevo sporočilo

London, 9. maja (Tanjug). V Veliki Britaniji so danes uradno začeli postavljati kandidate za 630 mest v novem Spodnjem domu, ki ga bodo odprli 14. junija. Kandidiranja morajo biti končana do 16. ma-

ja. Politične stranke bodo imenovale skupno okrog 1390 kandidatov. Na volitvah 1951 je bilo 1367 kandidatov za 625 sedežev.

Konservativci bodo kandidirali v vseh volilnih enotah, za-

zen petih, kjer uglednim liberalcem ne bodo postavili protikandidatov. Pričakujejo, da bodo tudi laburisti postavili prav toliko kandidatov. Liberalci so že napovedali 104 kandidate, domnevajo pa, da se bo to število v tem tednu zvišalo. Komunistična partija Velike Britanije se bo borila za 16 mest v parlamentu. Doslej je kandidiralo tudi nekoliko neodvisnih.

Med kandidati je doslej 90 žensk, še pravi 16 več kot na volitvah 1951. Strideset članov dosedanjega Spodnjega doma ne bo ponovno kandidiralo.

Časopis »Daily Herald« je priobčil v današnji številki sporočilo laburističnega voditelja in bivšega predsednika vlade Attleeja, ki je nekaj predvolilni program laburistične stranke glede zunanje politike. Attlee zahteva zmanjšanje oborožitve do meja, ki so potrebne za notranjo varnost. Po njegovi sodbi so brezplodni poskusi, da bi prepovedali nekatere vrste orožja, zahteva pa prepoved atomskih poskusov.

Gléde Daljnega vzhoda zahteva Attlee sprejem Kitajske v OZN, umik Cankajških čet s Kveojia in Macuja, nevtralizacijo Formoze in pravico prebivalstva Formoze do samoodločbe. Na koncu se zavzema za koozistenco med kapitalističnimi in socialističnimi državami, in za čim večjo pomoč premalo razvitim državam.

Izjava admirala Radforda

pred senatnim odborom za zunanje zadeve

Washington, 9. maja (AP). — Admiral Radford je danes izjavil v amerškem kongresu, da ameriška pomoč tujini omogoča Združenim državam Amerike, da bodo skréle število čet, ki jih morajo držati v aktivni službi. Program vojaške pomoči je del programa ministrstva obrambe, je dejal. Če ne bi bilo sil, ki so jih dali naši zavezniki v zadnjih petih letih, — v večini primerov pa so bile le-te omogočene z našimi programi vojaške pomoči — bi bile potrebne našega obarmnega programa mnogo večje.

Radford je govoril pred senatnim odborom za zunanje zadeve, ki sklepa o vladni zahtevi, da bi v finančnem letu, ki se začne 1. julija, za pomoč

tujini odobrili kredit 3,5 milijarde dolarjev. Od tega kredita bi šlo 1.700 milijonov dolarjev za neposredno vojaško opremo in pomoč vojaškim silam ameriških zaveznikov, s katerimi imajo ZDA pogodbe o medsebojni obrambi.

TELEGRAMI

LONDON, 9. maja (Tanjug). — Londonski »Times« piše, da je britanska vlada še ni dobila sovjetske note o formalni odповedi anglo-sovjetske pogodbe, sklenjene leta 1942.

LONDON, 9. maja (Tanjug). — Londonski »Times« piše, da je britanska vlada v sedanjem sporu te države z Afganistanom na strani Pakistana. Afganistan vztrajno zahteva ustanovitev avtonomne države iz sedanjega dela pakistanskega ozemlja.

BERLIN, 9. maja (AFP). Zupan zahtevnega Berlina dr. Otto Sur bo 15. maja odpotoval na petdnevni obisk v ZDA, kjer se bo z zastopniki ameriškega ministrstva za zunanje zadeve pogovoril o Berlinu.

RANGUN, 9. maja (Reuter). — Zastopniki in opozarjalci iz 19 azijskih držav so začeli danes razgovore o industrijskih pogojih v Aziji in vlogi sindikatov. Posvetovanje je v okviru seminarja, ki ga je organizirala burmanska zveza sindikatov.

SOPIA, 9. maja. Kakor poroča bolgarska časopisna agencija, je Bolgarija navezala diplomatske zveze s Sirijo.

TAJPEH, 9. maja (Reuter). Po vesteh iz Tajpeha je v pristanihu Kelung na severu Formoze eksplodirala neka Cankajškova ladja, polna streliva. Osem ljudi je bilo ubitih.

Buenos Aires, 9. maja (AP). Po kletskih demonstracijah v mestu Peron (pokralina Buenos Aires) je policija aretirala 15 ljudi, za katere sumijo, da so organizirali demonstracije.

KAIRO, 9. maja (AP). — Vodja skupine Zdrženih narodov za nadzorstvo nad premijem v Palestini general Burns je izjavil danes, da je Egipt s pridržkom sprejel štiri predloge za zmanjšanje napetosti pri Gazi.

Jugoslovanski film v Budimpešti

Beograd, 9. maja. Jugoslovansko poslanstvo v Budimpešti je 7. maja predvajalo jugoslovanski film »Nezvestoba«. Predstavi je prisostvovalo več državnih funkcionarjev, kulturni in javni delavci. Mnogi člani diplomatske zbornice ter večje število pripadnikov jugoslovanske narodnosti manjšine.

Indija protestira v Karachiju

New Delhi, 9. maja (Tanjug). Indijska vlada je danes protestirala pri pakistanski vladi proti sinočnjemu spopadu na kašmirske-pakistanski meji. V notih pravi, da je pakistanska vlada odgovorna za uboj 12 indijskih državljanov, ter zahteva nujno preiskavo in kaznovanje krivcev.

Zastopniki Indije in Pakistana so se zbrali včeraj v Džamu Kašmir in zastopniki Združenih narodov, da bi govorili o omejenem incidentu. Po mnenju diplomatskih opazovalcev je prišlo do tega dogodka v neprimernem času, prav pred

Stavka trgovskih uslužbencev v Trstu

Trst, 9. maja (Po telefonu). — Danes stavkajo v Trstu uslužbenci trgovin ter so zaradi stavke, katere se je udeležilo po zadnjih podatkih 80% uslužbencev, odprle te tiste trgovine, kjer delajo gospodarji sami. Uslužbenci zahtevajo povišanje plač.

cestah. Videti je kot da so se vsi natlačili v avtomobile ali na rikše. To dela viden razgibanosti. Toda zelo enostranske in površne: vsi — tisti v avtomobilih in tisti na rikšah — iščejo naglega zaslužka.

Holandski stari naseljenci pravijo, da so zelo ponosni na letala in zapletene stroje. Zato se trudijo, da bi do tega prišlo čim pozneje, če tega še ne morejo povsem preprečiti. Medtem pa se trudijo, da bi iz svoje bivše kolonije na kakršen koli način odvlekli vse, kar se da. Skratka, tujci na Javi veliko trgujejo, a nič več ne investirajo.

Se zmeraj v senci

Taka je podoba Džakarte. Pred vojno je imelo mesto poldrug milijon, zdaj pa več kot tri milijone prebivalcev. Mogoče, da bodo tu kot po drugih azijskih mestih, ljudje ostajali na cesti celo noč in postavljali svoje postelje na pločnik tudi tedaj, ko bo stacioniran dovolj za vse. Taka je pač navada. Vsekakor pa jih bo večina vse bolj preživljala s svojimi prosti čas doma. Toda zdaj v Džakarti zelo malo gradijo. Prenapolnjena je. Živijo burno: reke avtomobilov, kakršnih ni videti niti v Hamburgu ali v Kopenhagenu, brzijo po

Indija protestira v Karachiju

obiskom predsednika pakistanske vlade Mohameda Alija v New Delhiju, ki je bil napovedan za 14. maja in bi bil posvečen razgovorom o Kašmiru. Ta spor utegne biti povod, da se bo vnovič sklopo ozračje med obema državama. V New Delhiju se vztrajno širijo glasovi, da bo sestanek med Mohamedom Alijem in Nehrujem ponovno odložen.

Raab o Jugoslaviji

Dunaj, 9. maja (Tanjug). — Zvezni kancler Raab je govoril davi ob otvoritvi mednarodnega kongresa glavnih urednikov, ki se je začel na Dunaju, ter pri tem omenil prijateljsko sodelovanje med Jugoslavijo in Avstrijo. »V prijateljskem reševanju vseh nerešenih vprašanj med obema državama, je dejal, je bil dosežen izreden napredek, tako da je razmerje med Jugoslavijo in Avstrijo pravi zglede sodelovanja med državama z različnim družbenim sistemom.«

udeleženci in opazovalci osnovne pogoje za delo in življenje, temveč to, da so novinarje povsod čakali pisalni stroji in papir, kar že spada med fine organiziranja mednarodnih zborovanj.

Bandunška konferenca bo zelo dvignila zavest Indonezijscev v tem, da ni neke nedosegljive evropske civilizacije in spretnosti. Še bolj pa se bo ta zavest razvila, ko bodo rešili veliki problem svoje dežele: neenakomerno naseljenost otočja.

Strah pred tehniko

Prenaseljenost enega od mnogih otokov — Jave — poraja pri mnogih Indonezijskih poseben kompleks: strah pred tehniko. Tisti, ki ponujajo indonezijskim kmetovalcem stroje, slišijo včasih takole modrovanje: »Java je prenaseljena. Če bomo uporabljali stroje, bomo povzročili brezposelnost. Sicer pa je naša zemlja tako rodovitna, da je skoraj ni treba obdelovati.«

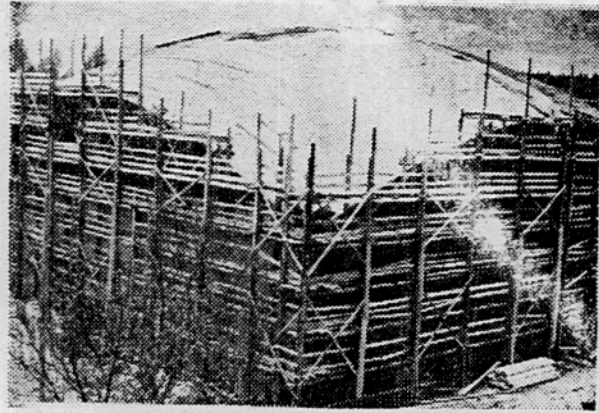
Na Javi živi več kot 50 milijonov ljudi, na Sumatri, ki je mnogo večja in kjer so še nepregledni gozdovi, pa samo 15 milijonov. Na ostalih otokih živi 13 milijonov ljudi. Če bi se ljudje z rodovitne Jave preselili na nič manj rodovit-

ne sosedne otoke, bi se spremenila psihologija celega naroda. Odprli bi se novi viri, ki so njegove ustvarjalne sposobnosti in okrepila želja po modernem gospodarstvu.

Če letite z Jave čez Sumatro proti Singapurju lahko vidite, če ste »razočarani« zaradi vdora civilizacije v Džakarto, kjer je biciklov toliko, kot v Kopenhagenu ali v Amsterdamu, sanje svoje mladosti: pravo džungljo! Pravijo, da je v tej džungli še prav vse, kar evropskim otrokom kažejo v poljudnih znanstvenih filmih. Vsekakor vladí še ni prišlo na misel, da bi džungle proglašila za nacionalni park. Tigrin groh še ni treba državnega varstva. Toda ne za dolgo džungle bodo izginile.

Romantika vzhoda ni več taka, kot jo je opeval Kipling. Pretresa jo mrzlica naglih sprememb. Mar ni hrabrilno tudi to, da se odslej uvršča med svetovne činitelje poleg drugih novih držav tudi ta, ki ima prebivalcev kot cela Nemčija? Kaj ima povedati svetu? Da bo odslej svet moral računati tudi z njo, kadar bo delal zapleteno bilanco miru ali kadar bo razmišljal o nevarnostih, ki grozijo človeštvu?

Jurij Gustinčič

Na gradbišču Gospodarskega razstavišča v Ljubljani: V lesenem opazu mala razstavna dvorana, ki bo imela lupinasto streho; notranjost velike razstavne dvorane v prostorih bivšega podjetja »Mineral«, kjer bo v soboto odprta lovska in ribiška razstava; ograje tako imenovane montažne dvorane je sestavljeno iz brezšivnih cevi, izdelek železarn v Sisku.

Blejska občina sprejela družbeni plan

Ljudski odbor mestne občine na Bledu je na svoji zadnji seji razpravljala o letošnjem družbenem planu in proračunu. Pred tem so tudi volivci že dali svoje pripombe k proračunu in družbenemu planu na zborih volivcev, ki so bil po vseh vaseh prav dobro obiskani, le v Gradu je bila udeležba slaba.

Letošnji družbeni plan računa na dvig gostinstva, ki je karakteristična panoga za Bled. Znesek skupnih dohodkov bo znašal letos 105 milijonov dinarjev in bo po odbitku vseh obveznosti od tega ostalo za izvrševanje administrativnega proračuna 43 milijonov. Investicijski sklad, v katerega se bo stekalo 50% dobička gostinskih podjetij ter 6% obresti od osnovnih sredstev gostinskih podjetij, bo letos znašal 20 milijonov dinarjev. Administrativni proračun vključuje predvsem izdatke za prosveto, zdravstvo, za komunalno dejavnost ter za državno upravo. V letošnjem proračunu so upoštevane tudi množične, politične in športne organizacije, ki bodo letos dobile precejšnje zneske, tako da jim bo dana kar največja možnost delovanja.

Za investicije letos ni na razpolago nobenih sredstev, zato letos ne bodo pričneli z novogradnjami, niti ne bodo nadaljevali lani pričeti del. B. B.

KULTURNI RAZGLEDI

G. VERDI!

PLES V MASKAH

(Premiera 30. aprila v mariborski Operi)

Skoraj da ni opernega gledališča, ki ne bi imelo na svojem repertoarju kakega dela iz bogate zakladnice velikega italijanskega opernega mojstra Giuseppea Verdija. Njegovo delo Ples v maskah je nastalo leta 1859, torej v dobi, ko je Verdi že dosegel svoj prvi višek z Rigolettom, Trubadurjem in Traviato.

Za mariborsko uprizoritev moremo reči, da je na splošno uspela, kar je predvsem zasloga dirigenta, režiserja in nekaterih izvajalcev.

Kot gost je opero režiral H. Leskovič, ki se je že nekako specializiral za Verdijeva dela. Zre pri lanski uprizoritvi Rigoletta se je skušal otresti včasih nepotrebnih romantičnosti, ki skoraj po sili spremelja nekatera Verdijeva dela, in postavi v ospredje predvsem človeka, pevca-igralca. Ta svoj cilj je zasledoval tudi pri postavitvi Plesa v maskah. Tudi se režiser izogiba vsake odtučne opreme odra, njegove kulise so skrajno preproste, zato pa polaga največjo pozornost na luči in dosega z razsvetljavo presenetljive učinkovitosti. Celotna opera sloni, po režiserjevi zamisli, predvsem na treh osebah: Riccardu Ameliju in Renatu, ki so vsak po svoje zanimivo psihološko prikazani.

Grofa Riccarda je pel Jernej Plahuta. Škoda zanj, da mora nastopiti v malone vsaki operi, tako da se prevečkrat (igralski in pevski) ponavlja. Bolj je prepričan kot lahkoživi veseljak, kakor pa plemenit človek z močno voljo, kar gotovo ni le slučaj. Pevsko je v piano-mestih zelo dober, lahko pa bi se naučil bolj obvladovati svoj glas v višjih legah.

Amalija Ine Jurce je bila igralsko nepretrpljiva, pevsko pa tudi ne mnogo boljša. Morala bi bilo bolj zanjo, če bi pela v hrvaščini, kot pa da se

muči s slovensko izgovorjavo. Renato K. Kamašič je bil dober, lahko pa bi popravil svoj glas še v višjih legah. Carovnica Ulrika A. Thumove je bila v maski in tudi sicer zelo dobra. Zarotnika A. Pucihar in A. Kováč sta bila posrečena par in sta se tudi dobro odrezala. Ljubka je bila N. Krakarjeva kot paž Oskar, le včasih jo je orkester preglasil. Tudi ostali (J. Sikyta, B. Sancin, M. Majerič in zbor) so vsak v svoji vlogi zadovoljujoče.

— Ples v III. dejanju, ki ga je našel R. Milošević, je bil nekam medel, taka je bila tudi cela druga slika razen zaključnega prizora.

Orkester pod vodstvom Cirila Cvetka je bil to pot dobro vigran in je bil v oporo dogajanja na odru, v kolikor ga ni sam prezel.

Ples v maskah predstavlja po Rigolettu novo priplavalost za mariborsko publiko, ki bo predstave gotovo prav rada obiskovala. Dr.

Radijsko nagradno tekmovanje primorskih prosvetnih društev

Kakor smo že poročali, je predsednik Zveze delavskih prosvetnih društev »Svoboda« Ivan Regent v okviru proslave v Ajdovščini v četrtek 5. t. m. podelil nagrade in priznanja najboljšim delavskim prosvetnim društvom Primorske, ki so tekmovali za deseto obletnico osvoboditve in deseto obletnico ustanovitve prve slovenske vlade. S tem je bilo končano tekmovanje delavskih prosvetnih društev »Svoboda« in ostalih prosvetnih društev Primorske, ki ga je razpisal v počastitev desete obletnice osvoboditve in ustanovitve prve slovenske vlade v Ajdovščini Radio Koper.

To tekmovanje, pri katerem je sodelovalo poleg 12 »Svobode« še 32 ljudsko-prosvetnih društev in 22 mladinskih aktivov, je bilo že tretje in doslej najobsežnejše tekmovanje, ki ga je uspešno organiziral kopski Radio ter pri tem izvršil nad 60 snemanj na terenu v najrazličnejših krajih Primorske.

Takoj za tem tekmovanjem pa se je že začelo četrto radijsko tekmovanje primorskih prosvetnih društev, ki bo trajalo do 22. julija, to je do dneva vstaje. Prva oddaja je bila na sporedu v nedeljo 8. maja, ko je nastopilo SKUD Postojna.

Tekmovalna komisija je skle-

nila v soglasnosti z Glavnim odborom Ljudske prosvete Slovenije, da bo to tekmovanje javno. To pomeni, da morajo društva za napovedani dan snemanja pripraviti dokončni tekmovalni spored, ki ga bodo nato izvajala s pomočjo radijskega reporterja pred domačim občinstvom. Radijska snemalna ekipa bo snemala tekmovalne oddaje primorskih prosvetnih društev na javnih nastopih po naslednjem razporedu:

Društva iz tolimnskega okraja med 9. in 15. majem.

Društva iz goriškega okraja med 25. majem in 10. junijem.

Društva iz postojanskega okraja med 10. in 20. junijem,

ter društva iz koprškega in sežanskega okraja med 20. junijem in 1. julijem t. l. Vsako društvo, ki se je prijavilo k tekmovanju, bo tekmovalna komisija najmanj teden dni popreje pisмено obvestila o točnem datumu snemanja v okviru gornjih rokov.

Vsa ta tekmovanja primorskih prosvetnih društev so obenem s tekmovanjem mladinskih aktivov ter z natečajem iger in pripovedovanj s tematiko iz narodno-osvobodilne borbe ter predvsem iz borbe primorskega ljudstva za svobodo in socialno pravico nov uspeh kulturno-prosvetnega dela, ki ga Radio Koper kljub še vedno skromnim tehničnim sredstvom še šteto leto vrši med primorskim ljudstvom. Obenem pa so tudi dokaz, da se bo kopski Radio odslej, po priključitvi, ko je njegovo delo v mnogobrojni olajšano, še bolj usmeril na vzpodbujanje in tudi usmerjanje kulturno-prosvetnega življenja na Primorskem in svojo lastno in vsega primorskega ljudstva krosit.

PISMO IZ TRSTA

Koncert dveh mladih talentov v tržaškem Avditoriju

Konec aprila je tržaška Glasbena Mladina priredila koncert dveh mladih talentov iz Ljubljane: tako smo imeli priliko tudi Tržaščane slišati JANEZA BO-KAVSKA in ACIJA BERTONČIJA. Pred koncertom v Trstu je dnevniki objavili nekaj odločitev iz ocen o njihnih nastopih v slovenskem glavnem mestu. Tako sem izvedel za njune odlične uspehe, zakaj vse ocene, ki jih je dobil tržaški slovenski dnevniki, so bile zelo laskave. Vendar nisem šel na koncert brez predodgovor, človek, ki mu niso glasbena prizadevanja tuja in ki je bil slišal več koncertov »slovenskih otrok«, ve, da manjka predvajanju še tako nadarjenih gojencev glasbenih šol o na zrelost, ki si jo človek pridobi le v življenjski iskustvi; mimo tega ve, da ni pri takih koncertih za razen, mi je zdaj v veliko večadagi svojim nadpovprečnim gojencem tehnično ali interpretacijsko pretežavne skladbe. Prva slika je kaj lahko opredeljena ob upoštevanju obeh stopenj in kakovosti tako mladih koncertistov, druga je razumljiva, a ne opredeljena, predvsem ne iz pedagoških in psiholoških ozriov.

Prav zaradi teh predodgovor, s katerimi sem vstopil v koncertno dvorano, mi je zdaj v veliko večadagi svojim nadpovprečnim gojencem tehnično ali interpretacijsko pretežavne skladbe. Prva slika je kaj lahko opredeljena ob upoštevanju obeh stopenj in kakovosti tako mladih koncertistov, druga je razumljiva, a ne opredeljena, predvsem ne iz pedagoških in psiholoških ozriov.

Prav zaradi teh predodgovor, s katerimi sem vstopil v koncertno dvorano, mi je zdaj v veliko večadagi svojim nadpovprečnim gojencem tehnično ali interpretacijsko pretežavne skladbe. Prva slika je kaj lahko opredeljena ob upoštevanju obeh stopenj in kakovosti tako mladih koncertistov, druga je razumljiva, a ne opredeljena, predvsem ne iz pedagoških in psiholoških ozriov.

Kako ve, kako cvili večina mladeničev, ki je moral obstati ob zvočnem, gostem tonu, ki ga je Janez Bokavšek izrazil iz svoje tricitrinske violine; saj je mestoma dosegel plemenito zvono, ki je lastna le velikim violinistom. Nič manj vreden občudovanja je njegov srojenec, naravni vibrato.

Pri Corellijevi Polji smo opazovali njegovo temeljito obvladovanje tehnike loka, prožnost zapetja; intonacija je bila sigurna, ritem natančen, smisel za dinamične gradacije zrel in fraziranje že dognano. V njegovi igri smo spoznali fino muzikalnost, mehko, poljo naravo in izrazit smisel za posredovanje glasbenih doživitev.

Vse to nam je mladi Bokavšek potrdil, ko je zaigral še Pagani-njevo posmrtno Sonato in Musorgskega Hopak; v Kreislerjevem Lepem rožmarinu nam je še pokazal smisel za občutenje, podajanje briljantne glasbe, ki ni pravi pogost v mlajših violinistih. Slovensko glasbo je zastopala lepa Škerjančeva Nesodobna bagatela. V njej in v Paganini-Kreislerjevem zahtevnem, a hvaležnem in učinkovitem Preludiju in Allegro smo pogrešali tehnično doseglost, ki jo je pokazal v vseh ostalih točkah sporeda. Če bi imeli v interpretacijski še zelo zahtevnih skladb. Odigral je Beethovenovo Patešitno sonato pogumno in s tehnično doseglostjo in pri tem pokazal zrel smisel za fraziranje in dinamiko. Lahko igra prstov in zapetja, mehak je in prečizen zvok in globoka muzikalnost nam dajo slutiti tudi v njem umetnika s svetlo bodočnostjo.

iz slovenske literature je nudil skladbe dveh avtorjev, ki jih je tržaško občinstvo prvič slišalo. Iz sarkazmov Primoža Ramovša je igral tretjega, šestega in sedmega in je pri njih popolnoma obvladal številne tehnične in interpretacijske probleme. Sledilo so jim Strji improvizacije na sodobno slovensko liriko Pavla Silveca, ki so pisane z znanjem in smislom in tvorijo prijetno celoto.

Ob zaključku smo slišali še Lisztovo etudo Ples škratov in Foersterjevo koncertno fantazijo Po jezeru. Izvedba poslednje je bila primerna za malo zahtevno občinstvo. Pri obeh skladbah smo imeli ponovno priliko, spoznati Bertoničjevo visoko tehnično zmogljivost.

Njegova fina muzikalnost se je odzračila, kar je zadržano igro spremljal pri klavirju mladinskega violinista.

Občinstvo, ki se je v kar primernem, a ne prav razveseljevisokem številu udeležilo koncerta, je nagradilo oba izvajalca z dolgotrajnim pljoskanjem po vsaki točki in jo poklicalo mnogokrat na oder. Oba sta dodala po eno skladbo.

Pariški tisk o filmu »Krvava pot«
Po predstavi jugoslovanske-norveškega filma »Krvava pot«, ki so ga v Cannes prikazali samo za novinarje in filmske strokovnjake, se je del pariškega tiska občirno razpisal o filmu in izrazil zaupanje, da je bilo prepovedano njegovo predvajanje na mednarodnem filmskem festivalu.

Pod naslovom »Jugoslovanski film, katerega ne bomo videli« piše glavni urednik časopisa »Franc Tireur«, da je nerazumljivo, da odtičba festivalne komisije, ki je pustila da bi se prikazalo na platnu mučeniško jugoslovanski interniranje v nekem nacističnem taborišču na Norveškem. Film prikazuje zgolj rešene. Pisec dodaja, da je v njem več umetnosti in pravega občutja, kot v mnogih bučno reklamiranih in banalnih produkcijah, ki iz dneva v dan polnijo festivalni spored. »Kar je posebno važno, film je poln človeške topline, preprost, poln življenjske patetičnosti, ki trpe in sanjajo o svobodi. Ko gledamo ta film, predživljamo teror nacističnih lagerjev.«

Casopis »Liberation« pravi, da je po splošnem mnenju nemška uradna delegacija storila nepopravljivo napako, francoski organizatorji festivala pa so odigrali vlogu Poncija Pilata. List trdi nadalje, da je »film v treh četrtinah zelo dober« dodaja, »da je imela nemška delegacija srečo, ker je prvi del filma dokaj slab. Brez tega bi imela film prvega reda, ki bi lahko tekmoval za veliko nagrado. V vsakem primeru bi zaslužil častno mesto med navedenimi.«

K problematiki otroške paralize v Sloveniji

Glede na vesti v listih po vsem svetu o najnovejših iznajdbah za uspešno zdravljenje otroške paralize smo naprosili docenta dr. Milka Ederjaniča v ljubljanski infektološki kliniki za podrobna pojasnila. Na to prošnjo nam je postal naslednji članek:

V zadnjem času berem mnogo o uspešnem cepitju proti otroški paralizi, ki ga je v ZDA uvedel J. Salk. Od tega cepjenja si obeta vse svet rešitev pred boleznijo, ki zavratno mori ali pohablja nešteto otrok, pa tudi odraslim ne prizanaša.

Otroška paraliza (po latinsko »poliomielitis«) je sorazmerno mlada bolezen, saj se je začela pojavljati šele proti koncu prejšnjega stoletja. Prve prave epidemije so imeli na Švedskem, potem pa se je bolezen razširila po vsem svetu. Največjo epidemijo so imeli v ZDA, ko je 1. 1917 zbolelo 40.000 ljudi, otrok in odraslih, med njimi tudi pozniji predsednik Franklin D. Roosevelt.

Dolgo ni bilo znano, po kakih

poteh se širi otroška paraliza. Pojavljanje posameznih primerov brez vsakršne medsebojne zveze je navidezno nasprotovalo zakonom, po katerih se sicer širijo nalezljive bolezni. V truda polnem delu so številni znanstveniki po vsem svetu z vedno večjim uspehom korak za korakom prispevali gradivo, za današnje znanje o tej bolezni.

Povzročitelj otroške paralize je neznan droben virus. Če ta virus prodre v osrednje živčevje, uniči živčne celice v hrbtenem mozgu. Posledica tega je, da ohromijo ustrezne mišice, ker ne dobivajo več nikakih impulzov iz svojih živčnih centrov v hrbtenem mozgu. Če so pri tem prizadete »ihalne mišice«, preneha aktivno dihanje, — bolnik se zaduši pri polni zavesti. Če dihanje ni bilo prizadeto, potem bolnik sicer ozdravi, ostanejo mu pa bolj ali manj obširne trajne ohromitve.

Bolniki izločajo virus v glavnem z blatom. Izkazalo pa se je, da virusa ne izločajo samo bolniki, temveč tudi številni

ljudje, ki niso bili prav nič bolni ali pa so imeli le kratkotrajno vročinsko bolezen. Z blatom pride virus tudi v vodovja, kar mu daje možnost, da okuži številne ljudi. Vidimo torej, da je virus med ljudmi zelo razširjen, bolnikov iz otroške paralize pa je sorazmerno malo. Iz tega sledi nujno, da je človek proti otroški paralizi pravzaprav zelo odporen. Zbolijo potemtakem samo tisti, ki iz tega ali onega vzroka nimajo te odpornosti v času, ko se okužijo. Bolezen zapušača imunost, za otroško paralizo zbolijo namreč samo enkrat. Izkazalo se je, da postanemo imuni tudi že s tem, da smo se okužili, ne da bi okužili v tem primeru sledila tudi bolezni. To se dogaja pri večini ljudi.

Kako je z otroško paralizo v Jugoslaviji? Do 1. 1953 se je število bolnikov gibalo nekako med 30 in 100 na leto za vso državo, kar je prav neznan. Leta 1953 pa je bilo samo v Sloveniji okoli 200 primerov, v vsej državi pa 600, s 25 smrtnimi primeri. Če zasledujemo gibanje te

bolezni pri nas, vidimo, da narašča število primerov sicer počasi, toda stalno. Pri tem prednjači Slovenija pred ostalimi republikami. V prihodnosti moramo torej računati z naraščanjem otroške paralize.

Poizkusi so pokazali, da je pri nas v Sloveniji nekako 50% ljudi imunih proti otroški paralizi, verjetno zato, ker so bili okužili z virusom, ne da bi bili pri tem zboleli. Vidimo, da je v deželah, kjer je higiena na višini odstotek tako imuniziranih ljudi manjši kakor tam, kjer je higiena na nižji stopnji. Tako si razlagamo, da je v deželah z razvito higieno, kakor so n. pr. Švedska, Danska, Švica, toliko otroške paralize, ker pač tam ljudje niso prekuženi z virusom. Zato smatramo danes otroško paralizo za pravo bolezen civilizacije. Ni torej čudno, da do bimo v Sloveniji več paralize kakor v južnih predelih države.

Mi smo še daleč od tega, da bi pri nas z novim ameriškim cepivom iztrebili otroško paralizo. Pri razdelitvi cepiva morajo kot prve priti na vrsto dežele, kjer je bolezen zelo razširjena, potem šele druge. Računati moramo torej z dejstvom, da se bo pri nas bolezen sedaj še širila. Zato moramo storiti vse, kar je v naših močeh, da nudimo bolnikom primerno in učinkovito zdravljenje. Ker bolezen do 1. 1953 pri nas ni bila problem v večjem obsegu, tudi nismo imeli kakih večjih priprav za zdravljenje. V letu 1953, ko je bolezen nastopila naenkrat s številnimi primeri, smo prvič občutili pomankanje bolniških postelj, priprav za fizikalno zdravljenje ohromelih udov, prav posebno pa »železnih pljuč«, za tiste najhujše prizadete bolnike, katerim so odpovedale dihalne mišice.

Vsa Slovenija premore danes samo ena »železna pljuč«, ki pa so namenjena operativnim primerom na kirurški kliniki v Ljubljani.

S tem, da je ortopedska klinika odprla rekonvalescenčne oddelke, — za otroke v Stari Gori, za odrasle v Laškem, — je problem posteljnega fonda in fizikalnega zdravljenja postal nekaj manj pereč. Nujno potrebna pa bi bila nabava modernih »železnih pljuč«, s katerimi bi bilo mogoče obdržati pri življenju marsikaj primer bolezni, ki bi se sicer moral v hudih mukah počasi zadušiti.

Proslava desetletnice stiško-grosupeljskega okrožja
V desetem letu po osvoboditvi se bodo sestali tudi aktivisti nekdanjega stiško-grosupeljskega okrožja.

Sestali bi se 4. in 5. junija na Muljavi pri Obrščaku, od koder bi bil po mitingu nočni partizanski pohod na Polzevo. Obiskali bodo tudi vse partizanske prijatelje in znance, ki so v težkih dneh vojne požrtvovalno sodelovali z nami.

Pozivamo vse, ki so sodelovali v okrožnih ali rajonskih formacijah, naj se pripravijo tovarišči Mimi Pajkovi, Ljudska prosveta Slovenije, Miklošičeva c. 7-1. Ljubljana, tel. 21-880 ali 21-677.

Priljubljeni odbor
Na naslov »Javne razsvetljavce«

Stanovanjske naselje med Posavskega ulico, onstran tako imenovane slepe proge in Triglavsko ulico za Bežigradom je že nekaj tednov brez javne nočne razsvetljave. Ker je posebno v nočnih urah in v običajnih urah nočnega kretanja po omenjenih ulicah kaj nesimpatično, bi bilo prav, da »Javna razsvetljava« pogleda, kaj je vzrok teme in po možnosti spet uredi razsvetljavo.

Napredek sladkovodnega ribištva na Goriškem

V Novi Gorici in v Ajdovščini sta pričeli obratovati novi ribogojnici

Se pred vojno je bila Soča s svojimi pritoki in reko Vipavo dokaj bogata na sladkovodnih ribah. Odlitne soske postvri so švigale zlasti po tolmunih pri Čezočji, Kobariidu, Mostu, Kanalu in ob Solkanskem mostu. Soska postvri je športna riba, okusna in cenjena posebno po svoji velikosti. Posamezne ribe namreč dosežejo težo do 20 kg in še več. Pred nekaj leti je nek tolmunski ribič pri Mostu na Soči ulovil celo 22 kg težko postvri, medtem, ko navadne počotne postvri dosežejo kvečjemu težo 5 ali 6 kg.

Prav tako kot ostale panoge našega gospodarstva sta bila med minulo vojno hudo prizadeta tudi lov in ribištvo. Nenačrtno in z neribiškimi sredstvi so ribe lovili Nemci, Italijani, pa tudi domačini niso držali križem rok. Tudi za časa angloameriške vojne uprave se je divje pokončevanje rib nadaljevalo. Z ročnimi bombami in eksplozivi so civilni policaji in angloameriški vojski poskrbeli, da je ob Soči še vedno pokalo skoraj tako kot v času vojnih ofenziv. Ob priključitvi k FLRJ smo vode tako našli prazne in brez tipične favne.

Za obnovo sladkovodnega ribištva in ribarjenja po naših vodah so po vojni ob pomoči ljudske oblasti mnogo storili. Tudi delovni ljudje si zdaj lahko privoščijo ribiški sport, ker ta ni več dostopen samo nekaterim redkim privilegirancem. Ribiško društvo Nova Gorica je razvilo posebno gospodarsko dejavnost, ko je lani pričelo z gradnjo ribogojnic in drugih objektov, potrebnih za vzgojo čistokrvnih postvri in drugih rib, s katerimi bodo obogatili rečne vode. Za letošnje prvomajске priznanje in v počastitev desetletnice osvoboditve so 2. maja odprli prvi dve ribogojnici na Goriškem in to v Novi Gorici in v Ajdovščini ob Hublu. Gradnja objektov je stala nad poldrug milijon, ribogojnici pa imata že zdaj zmogljivost nad 1 milijon ribjih iker. Skoraj polovico investicij je krilo društvo iz lastnih sredstev. Člani so pomagali s prostovoljnimi delom, del stroškov so krije gospodarske organizacije, vsestransko pa sta šla društvu na roke tudi oba mestna ljudska

odborna, tako v Novi Gorici kot v Ajdovščini.

Ribiško društvo Nova Gorica pa ima še druge lepe načrte. Pri sedanjih valinacih nameravajo zgraditi še po štiri vodne baze in z zmogljivostjo 30.000 enoletnih ribic v vsakem bazenu. V Ajdovščini so en tak bazen že dokončali. Ribogojne baze mislijo graditi še v Vipavi, v Kanalu in Brdih. V Renčah mislijo obnoviti valilnico krapov, na Ajbi pa ribolovnico.

Društvo je uspelo, da zdaj skupno upravljajo in uporabljajo ribogojnico in Kobariidu, ribiška društva Tolmin, Idrija in Gorica. To ribogojnico, ki je večje kapacitete, so kot nadomestilo zato, ker niso ob jezovih soških hidroelektrarn napravili ribjih steza, zgradili Italijani. Ugodno za ribiško društvo se je končal več let trajajoč spor med Soškimi elektrarnami in ribiškimi društvom. Zaradi svojega obratovanja povzročajo elektrarne veliko nihanje vode na Soči, zaradi česar ikre in mlade ribe pogostokrat ostajajo na suhem ter poginjajo. Ob priliki zadnjih popravil v soških hidroelektrarnah so odprli zatvornice jezov. Sproščena voda pa se je kot umazan, podivjan hudournik valila po

Gibanje cen na naših trgih

Ugodno vreme in prvomajski prazniki, ki so bili pred vrati, so prejšnji teden močno vplivali na močan dotok zelenjave na vse trge, ki so bili v vseh naših krajih zelo dobro založeni. Tudi cena zelenjave se je zaradi tega skoraj povsod precej znižala, razen v Celju, Kočevju, Kranju, Novem mestu, Postojni in Trbovljah, kjer so prodajali solato še vedno po 100 din za kilogram. V Ljubljani je stal kilogram solate 76 din, na Jesenicah 90 din, najcenejša pa je bila seveda v Kopru po 50 din in v Gorici po 60 din za kilogram. Tudi cena špinata se je precej znižala in so je prodajali v Ljubljani po 50 din, prav tako v Kočevju, v Gorici po 36 din, v Mariboru po 60 din, ponekod pa je bila še vedno precej draga, tako v Postojni po 100 din in v Kranju po 80 din. Cena špinata v glavnih mestih drugih republik so bile še precej nižje, tako v Beogradu po 30 din, v Zagrebu v Skoplju po 20 dinarjev.

Cena mesa so usajele in ni bilo v zadnjem tednu nikakih sprememb, razen v Gorici, kjer se je podražilo svinjsko meso za

10 din in ga zdaj prodajajo po 290 din. Isto velja za krompir in fižol, le cena čebule se je zaradi manjše ponudbe nekoliko zvišala. Tako so jo prodajali v Ljubljani po 60 din, prav tako na Jesenicah in v Postojni, v Trbovljah in Mariboru po 55 din, v Ptujju, Kopru in Celju po 50 din, v Gorici po 48 din, v Novem mestu po 70 in v Kranju po 72 dinarjev za kilogram.

Indijanske zgodbe F. COOPRA

OSTROSTRELEC - Riše MIKI MUSTER

94. »Povej jim, da je Vah-ta-vah ponosna hči svojih...«

95. Ko se je znočilo, se je Harry poslovil in Ostro- strelec ga je v čolnu odpeljal na tisti kraj...

96. Večer so na gradu porabili za pregled Tomove za- puščine. Našli so še marsikakšno dragocenost...

ŠE NEKAJ

Iz zapora v zapor Pretreko je nekaj več kot leto dni, odkar je prišla iz zapora Zolka Zornan, kjer je presedela 2 leti zaradi tatvin...

Revoljona tatila Rozalija Imenski se je zaradi tatvine že zagovarjala pred sodiščem. Kazala pa je, da kazen nanjo ni vzgojno vplivala...

Rekrek primer zločina in kriminalistiki V vrstnem vrhu pri Cmurku ob 40. letni obletnici...

HOLLYWOOD ZA TREPAL- NICE Vsa večer masirajte lice in ro- ke s kremo »POUR VOUS«...

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE Petek, 13. maja ob 19.30: Janko Gregor: Melodije srca...

Suknjico je zamenjal Vladimír Čirík, knjigovodja brez zaposlitve je trdil, da se je hotel zaposliti v Kopru...

Ljubitelji športnih psov v Mariboru Sekcija ljubiteljev športnih psov iz Ljubljane je imela 8. t. m. v Mariboru svoj prireditel...

Izpred sodišča v Murski Soboti Kristino Pressler, gospodinjstvo pomočnico iz Ljubljane, je baje zapustil njen fant...

PUTNIR SLOVENIJA Od 7. do 14. junija veliko Ja- dransko potovanje s parnikom »Proleterka« od Reke do Dubrov- nika...

GLEDALIŠČE DRAMA - LJUBLJANA Turek, 10. maja ob 20: Hellman: »Abnoma«...

Samo kvalitetni hmelj

Zalec, 9. maja. V prostorih hmeljarskega inštituta v Zalcu je bil večeraj redni zbor hmeljarskega odbora pri okr. za- družni zvezi...

tega, ker se v svetovni nadpro- dukciji na tržiščih uveljavlja le kvalitetni hmelj. V težnji za nadaljnje izboljšanje proizvodnje hmelja v Sa- vinskih dolinah so udeleženci zbo- ra sprejeli tudi program dela za tekoče leto.

Planinsko društvo Ljubljana- matiča priredi 5. maja skupnišči izlet Logatec-Trži kraj-Smrčje -Vrhnika - Prijava do petka zvečer.

IVANKA REKAR roj. BRACIČ po daljšem trpljenju umrla 9. maja 1955. Njen pogreb bo v sredo, 11. t. m. ob 16.30 iz Nikolajeve mrliške hiše na Zalah.

NOV ZADRUŽNI DOM V SEBRELJAH

Sebrelje, kraj na 600 m visoki planoti na Idriškem, je bil med narodno-osvobodilno vojno skoraj povsem pošten. Vastani so takoj po osvoboditvi začeli obnovljati požgane domove in s pomočjo ljudske oblasti so jih do danes že obnovili. Ze pred časom pa so v vasi začeli misliti tudi na izgradnjo zadrugnega doma...

Obiščite razstavo o razvoju štud- entskega gibanja v Ljubljani, ki je v mali dvorani Slovenske fil- harmonije od 8. do 15. maja.

Opero Turek, 10. maja ob 20: Mozart: Don Juan. Gostovanje D. Bern- hardta, basista iz Zagreba (Le- porello) Abnoma red D.

IVANKA REKAR roj. BRACIČ po daljšem trpljenju umrla 9. maja 1955. Njen pogreb bo v sredo, 11. t. m. ob 16.30 iz Nikolajeve mrliške hiše na Zalah.

vlh raziskav na Dinarskem krasu. Predavanje bo v torek, 10. maja ob 17. uri v Matematični pred- valnici na univerzi.

RAZPISI RAZPIS Občinski ljudski odbor Logatec razpisuje mesto tajnika obč. ljud- skega odbora Logatec.

RAZPIS Upravni odbor Zdravstvenega doma v Kamniku razpisuje mesto zdravnika splošne prakse v Sploš- nem ambulantu v Kamniku.

RADIO SPORED ZA TOREK Poročila ob: 5.45, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

RAZPIS Občinski ljudski odbor Logatec razpisuje mesto tajnika obč. ljud- skega odbora Logatec.

RAZPIS Upravni odbor Zdravstvenega doma v Kamniku razpisuje mesto zdravnika splošne prakse v Sploš- nem ambulantu v Kamniku.

RAZPIS Občinski ljudski odbor Logatec razpisuje mesto tajnika obč. ljud- skega odbora Logatec.

RAZPIS Upravni odbor Zdravstvenega doma v Kamniku razpisuje mesto zdravnika splošne prakse v Sploš- nem ambulantu v Kamniku.

UMRLI Po kratki težki bolezni nas je v 23. letu starosti za vedno zapu- stila naša ljubljena MALKA KOVAČEVIČ roj. DOLES iz Velikih Bloke.

ZAHVALE Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so ob smrti mojega moža JOSIPA HUTTERJA majorja v pokloju sočustvovali z nami in ga spreml- ni na zadnji poti.

PREDAVANJA Prirodoslovno društvo vabi na predavanje prof. V. Petkovškar Med vrtovi, parki in arboretumi po Angliji in Franciji.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

UMRLI Umrl nam je naš ljubljani oče in stari oče JOŽE PERHINIC upokojence Pogreb nepozabnega bo danes, 10. maja, ob 15.30 v Kranjski gori.

»Tele ure širi tedne ni treba navojati.« »Kako dolgo pa teče, če je sploh ne navojete!«

KINO

»UNION«: slov. film »Trenutki odločitve«. Kravača reka. Tednik. Predstave ob 15. 17. in 21. v gl. vlogi: Stane Sever, Julka Starčič, Franek Trefalt in Stane Potokar.

OB IZIDU CELJSKE ŠTEVILKE »TURISTIČNEGA VESTNIKA«

Celjski okraj ima neštete možnosti za razvoj turizma

Predvsem zaradi velike proslave 30-letnice dela Olepševalnega in turističnega društva v Celju, ki bo hkrati s proslavo desetletnice osvoboditve proslavljena v priveditvah Prvega celjskega tedna od 14. do 22. maja, je tudi Turistični vestnik, glasilo Turistične zveze Slovenije posvetil celjskemu turističnemu področju v svoji turistični številki pretežno del obsega in dal tej izdaji privedek »Celjska številka«.

»Malo krajin v naši domovini sestavlja tako strnjeno turistično področje kakor Celje z bližino in daljino okolico. To področje je slikovito in pestro ter naravnost idealno za uspešen razvoj turizma — predvsem domačega, pa tudi izomskega. Na tem področju se prepletajo rekreativni turizem z izletniškim in zdraviliškim ter močno zastopanim planinskim turizmom. Vsi imajo pogoje, tako za leto, kakor za zimsko sezono, — usne začena članek Zorana Vudlerja, ki obravnava celjsko turistično področje, kateremu daje prve tudi svoje končno obelježe. Nadaljnji članki v »celjski številki« Turističnega vestnika seznanjajo bralca z začetki organiziranega obsevalnega in turističnega de-

lovanja v Celju itd. Poseben članek pa obravnava problematiko 17 turističnih in olepševalnih društev v celjskem ter šostanjškem okraju. Prav je, da je glasilo dalo primeren poudarek štirim, lahko rečemo svetovnoznanim zdraviliščem in to Rogaški Slatini, Dobrni, Laskemu ter Rimskemu Toplicam. Planinstvo je sestavni, bistveni del turizma; o celjskem turističnem bazenu in luči planinstva pa razpravlja prof. Tine Oreš.

Celjska številka Turističnega vestnika pa nadalje piše še o kulturni in umetniški dejavnosti v Celju, o rimskem grobišču v Sempetru, o kulturnozgodovinskih spomenikih na področju celjskega ter šostanjškega okraja itd. Stane Terčak pa seznanja s spomeniki NOB.

Nadaljnji zanimivi prispevki obravnavajo preteklost celjske pokrajine ter njen geološki pregled. Dr. Pavel Strmšek nas vodi po obotelski pokrajini ter nas seznanja s kraji in njihovimi znamenitostmi. Na koncu pa dva članka pišeta o lovu ter ribolovu in razvoju hmeljarstva v Savinjski dolini.

Uredniki celjske številke Turističnega vestnika pa niso pozabili dati skromnega priznanja tudi rednim delavcem — najstarejšim odbornikom Olepševalnega in turističnega društva v Celju in ved katerimi so živeli še Alojz Rihrešič, Josip Pelikan, inž. Blaž Pristovšek, Slavko Zorko, Viktor Godnik, Stojan Holobar, Rudolf Pibrovac in Cvetko Štuka. M. B.

FRANJO ŠTROS - NOVI TAJNIK LOMO CELJA

Glede na to, da je dosedajni tajnik LOMO Celje, Florjan Pelko sprejel dolžnosti sekretarja komunikega komiteja Zveze komunistov ter predsednika odbora SZDL za bodočo celjsko komunimo, je na njegovo mesto prišel dosedajni šef Uprave za dohodke pri LOMO tov. Franjo Štros. — Dolžnosti šefa Uprave za dohodke pri LOMO Celje pa je prevzel tov. Modec. M. B.

IZ ORMOŽA

Te dni je nad 30 delegatov iz občin Kostanj, Miklavž in Ivanj-kovci, Kog in Ormož izvolilo iniciativni odbor Socialistične zveze za bodočo ormoško komunimo. Na sestanku je govoril o pomenu komunizma tov. Janez Rozman, ki je med drugim naglasil, da bo njegovo podvzeto vse ukrepe za dvig in napredek kmetijstva, kajti ormoška komunimo bo predvsem kmetijskega značaja. Stremeti bodo morali tudi za večji razmah in razvoj obrtništva, kajti prav obrtniška dejavnost bo lahko veliko pripomogla k dvigu življenjske ravni. Na sestanku so razpravljali še o raznih drugih zadevah in nalogah socialistične zveze. Končno so izvolili iniciativni komunistični odbor SZDL, v katerem so zastopane vse občine, ki bodo tvorile novo komunimo. Za predsednika so izvolili Janeza Rozmana, za sekretarja pa Franca Zgonca. -zo.

SMARTNO OB PAKI

Kulturno-prosvetno društvo v Smartnem ob Paki je pred kratkim priredilo nastop neznanih mlentov. Program je obsegal 20 točk. Nastopili so harmonikarji, tamburaši, citraši, pevci in deklamatorji. Izvajanja posameznikov so ocenjevali poslušalci in posebna strojna sodstva. Prvo nagrado je dobil tamburaški zbor iz Velikega vrha. Nagrade za nastopajoče so darovala podjetja v občini in tovarna barv iz Mozirja. Zanimanje za prireditelje je bilo med ljudmi tako veliko, da so vse v dvorani ni bilo prostora. Poslušalci so prišli celo iz Stor. Laškega, Sempetra, Mozirja in Soštanja. Z. K.

IZ POSTOJNE

V postojnskem okraju so v polnem teku priprave za taborjenja pripadnikov predvojaške vzgoje. Taborjenja bodo na državnem posestvu v Prestranku pri Postojni. Tu bodo mladinci taborili v treh izmenah po 15 dni. Taborjenja bodo vodili rezervni oficirji.

Pred kratkim je predaval v Postojni dr. Roman Savnik o zgodovini Postojne. Predavanje je organizirala ljudska univerza v okviru proslave za desetletnico osvoboditve. Predavanje je bilo zelo zanimivo in dobro obiskano.

V postojnskem okraju kmetje vedno bolj uporabljajo umetna gnojila. Čeprav je uporaba iz leta v leto večja, pa marsikje kmetje še vse premalo posejajo po umetnih gnojilih. Vzrok je predvsem pomanjkanje izkušenj. Sadovnjake, ki jih ogroža pri nas kapar, smo letos temeljito pokoprosili. Ugodno vreme je omogočilo tudi pravočasno pripravo zemlje za saditev krompirja in drugih kultur. -bec-

Gospodarsko podjetje PIROTA
CELJE - PEČOVNIK
Telefon 27-02
izdeluje vse pirotehniško galanterijo ter pripravi za vsako proslavo primeren ognetmet.
Se pripravamo!

Prodano nov kloparski stroj
za zavijanje pločevine do debeline 2,5 mm, uporabne širine 1000 mm, močnejše konstrukcije. — Ogled v obratu »Ključavničarstva« Gradbenega podjetja »Tehnika«, Ljubljana, Rimska cesta 14.

TT v Ljubljani v prodaji **ŽE JUTRI POPOLDNE!**
Iz vsebine:
»YU-CEV kliče letališče«,
»POVEST O GRENKEM RIZU«

H WENDT ROMAN
LADJA
PREKLETEN
40

Obrežje je bilo polno ljudi. Kričali so in mahali, brbrali nerazumljive besede, toda kazali niso nobenega sovraštva. Nič izmed divjakov ni imel orožja. Moški in ženske, povsem enaki po obleki in drži, so pozdravljali tujce, jih spremljali skozi kipenja valov ob bregu in jih povedli na odprt prostor. Ogenj je gorel tamkaj, kitova slanina je vrvrjala v kamnitih posodah. Pijača iz sladke slame, ki jo je Steller že poznal, je krožila v skodelicah naokrog. Vsi so posedli, nekateri okorno in režaje, drugi resno in zbrano. Karabinke in sablje so bile pripravljene.

Tobačna tovarna v Ljubljani
sprejme naslednje kvalificirane delovne moči:
2 STRUGARJA in
1 ELEKTRIČARJA,
veščega previjanja elektromotorjev.
Plača po tarifnem pravilniku. — Nastop službe takoj.

IZ ANHOVEGA

Skupina geometrov iz Ljubljane je pred kratkim končala novo tehnično izmero Anhovnega. Izmero je naročila tovarna cementa, ker bo ob cesti iz Deskele v Anhovo gradila stanovanjske bloke in morebiti se razširila na sosednja tovarna zemljišča. Za gradnjo avtomobilskega mostu čez Sočo v bližini vasi. Most je nujno potreben, saj morajo sedaj kamioni po velikem ovinku preko Plav.

Na nedavni širši konferenci sindikalne podružnice v tovarni so obravnavali nekatere pomembne zadeve. Kolektiv je pristopil k mednarodni delavski zvezi in uveljavil vse potrebno za higieno-tehnično zaščito dela. Ta je za tovarno pereča zadeva, saj pride do manjše ali večje nesreče skoraj vsaki drugi dan. Na konferenci so izrazili željo, da bi delovni pogoji v Anhovem delavstvu, ki naj bi delavcem pripravljala enoložnice. To bi bilo vsekakor koristno, saj prihajajo nekateri delavci v tovarno tudi iz oddaljenih krajev. Razpravljal so tudi o proizvodnji, pomanjkanju surovin, predvsem laporja, produktivnosti, izrabljenosti strojev, o padcu proizvodnje saloničnih cevi in drugem. V razpravi so se zavedli, da je treba delovne pogoje in delovni čas, kar jasno dokazuje, da je sindikalna podružnica na prvi poti in da bo z vztrajnim delom rešila številne zadeve, ki tarajo delavce.

V zadnjem času prihajajo v tovarno v Anhovem številni strokovnjaki, ki si ogledujejo proizvodnjo in kvaliteto proizvodov. Zlasti so navdušeni nad kakovostjo umetnega marmorja, ki so ga začeli že pred časom izdelovati v Anhovem delavstvu. Kar jasno dokazuje, da je sindikalna podružnica na prvi poti in da bo z vztrajnim delom rešila številne zadeve, ki tarajo delavce.

IZ RAVEN

Te dni so člani strelske družine v Ravnah pregledali svoje delo v preteklem letu, ki je bilo še kar zadovoljivo. Izbrani odbor, ki so ga izvolili, sestavljajo pripadniki Zveze borcev, mladine, Združenja rezervnih oficirjev in predvojaške vzgoje. Sklenili so, da bodo takoj poživili delo družine in nabavili orožje, ki jim še manjkujeta. -kin.

MARIBOR

TOREK, 11. maja.
Dežurna lekarna: »Center, Gosposka ul. 42.
Nedogledni gledalci ob 20. Jan de Hartog »Sopnotička«, gostovanje Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta, Izven.

KINO

PARTIZAN: angl. film »Smech v rajcu s tednikom«, ob 15.30, 17.45 in 20.
UDARNIK: slov. film »Tri zgodbe«, brez tednika, ob 15.30, 17.45 in 20.
LEPNI KINO »SOLA«: film »Bankovce za milijon funtov«, ob 20.45.
POBREŽJE: predvaja slovenski film »Tri zgodbe«, brez tednika, ob 19.
SUDENICE: amer. film »Naglasje našega življenja«, brez tednika. Zaradi izredne dolžine filma predstave ob 17 in 20.
PTUJ: angl. film »Zarobljeno srce MURSKA SOBOTA: angl. film »Zlata mrzlica«.

RADIO MARIBOR
5-8 Prenos sporeda Rada Ljubljana: 2-3 Domača poročila in objave; 8.10-8.30 Dva valčka Johanna Straussa; 11-23 Prenos sporeda Rada Ljubljana.

Zaradi številnih, skoraj vsakodnevnih prošenj za podpore, prispevke, štipe, pendije in reklame je upravni odbor 25. aprila 1955 sklenil, da zaradi pomanjkanja sredstev istih ne bo več upošteval, niti na nje odgovarjal. — Gozdno gospodarstvo Celje

PREMALO KVALITETE NA PRVENSTVU LJUBLJANE

NAMIZNI TENIS

Ljubljana, 8. maja. V počastitev X. obletnice osvoboditve je priredil ZNTK Ljubljana tekmovanja za II. namiznoteniško prvenstvo Ljubljane, na katerem je nastopilo 40 članov, 20 mladincev in 8 žensk iz raznih ljubljanskih društev, sindikatov itd. Dobro organizirano prvenstvo pa zaradi slabe kvalitete dobršnega dela igralcev pri namiznoteniškem igri ni napravilo ugodnega vtisa. Zelo redke so bile na tem tekmovanju partije, pri katerih bi gledalci ne bili primorani dremati od dolgočasa.

Razumeli smo, da bo za prva mesta huda borba v vseh skupinah med igralci Ljubljane ter Odrda in tako je tudi bilo. Pri tem pa smo kmalu ugotovili, da je Ljubljana v zadnjem letu lepo napredovala, posebno v množičnosti, pa tudi po kvaliteti je močno približala Odrdu, ki se že precej dolgo ne gane nikamor. Nad polovico udeležencev tega tekmovanja je bilo iz vrst Ljubljane, ki je imela v vseh disciplinah skoraj dvetretjinsko večino. Ta premoč je bil v potem očitava tudi v zmagah po raznih skupinah ved katerimi je bil največ vredna zmaga nad nekoliko oslabiljeno moško ekipo Odrda 5:2.

Prva mesta v posameznih skupinah so osvojili: moški klubovi: Ljubljana (Osaben, Oblak, Kamnikar); Odrd (Kocijan, Podobnik, Sedej); 5:2. Ženske ekipe: Odrd (Pogačar, Vidmar); Ljubljana (Trampuž, Mandelj); 3:1; mladinci ekipe: Ljubljana I.; Ljubljana II. 5:0; moški posamezne Kocijan; Podobnik 3:2 (še dva važna izida: Podobnik; Osaben 3:2, Kocijan; Oblak 3:1). Ženske posamezne: Pogačar (O); Trampuž (Lj) 2:0, mladinci posamezne: Tomazič;

SAHOVSKI TURNIR V BUENOS AIRESU

Ivkov nezadržno prvi?

Buenos Aires, 9. maja. — V XV. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je od jugoslovanskih šahovskih igralcev najuspešnejše velemojster Gligorič, ki je premagal češkega velemojstra Pachmana v 23. potezi. Bora Ivkov je remiziral z Američanom Bisguierom v 15. potezi, medtem ko je Trifunović prekinil špansko partijo z Argentincem Bencom. Madžarski velemojster Szabo je dobil točko v srečanju z Argentincem Guimardom v 37. potezi. Argentinec Rossetto je bil premagan v 65. potezi od ameriškega prav tako po 37. potezi. Sledilci je Argentinec Esposito v 40. potezi zmagal nad svojim rojakom Reinhardtom.

V SAHOVSKI SAMPIONAT SLOVENIJE

Ostre borbe za točke

Rezultati 2. kola šahovskega prvenstva Slovenije v Ljubljani so naslednji:
Ing. Levčič — N. Tomšič prekinjeno v dobljenem položaju za Tomšiča, Puc — J. Tomšič 1:0, Grosek — Benedičič remi, Kržišnik — Z. Gabrovšek prekinjeno v dobljenem položaju za Gabrovška, Lešnik — Mišura remi, Križevc — Preinfalk 1:0 (Preinfalk je v nekoliko slabšem položaju in obojestranski stiski prezi figur). Bajec — Štupica prekinjeno v nejasnem položaju.

DVA NEUPEŠKA SLOVENSKIH ODOBJEKARJEV

Zagreb, 8. maja. Obojekarji Ljubljane, ki so se lani potegovali za vstop v zvezno obojekarško ligo, so doživeli večer, ki danes dala nepričakovano poraza v Zagrebu. V soboto jih je premagala Lokomotiva 3:0 (16:14, 15:13, 15:11), danes pa je Ljubljana izgubila z novincev v tej igri v elektrostrojem 2:3 (7:15, 18:16, 15:13, 14:16, 15:17).
V Varaždinu pa je Tekstilac premagal drugega predstavnika Slovenije v hrvatsko-slovenski ligi ljubljanski Olimpijci 3:1 (15:13, 9:15, 15:11, 15:9).

VESLAČI SO ZAČELI SEZONO

Ljubljana, 8. maja. Danes so veslači v slovenski obojekarstvu sezono za medkulturnimi veslaškimi tekmami. Nastopili so veslači strojne, gradbene, prirodoslovno-matematične, rudarske in gozdarske fakultete. Zmagovalci lanskega tekmovanja — pravniki niso nastopili.
Rezultati so bili: 1. strojniki (Jarc, Gavanovski, Gomoli, Cvejanovič in Krmar Gabrščič) 1:30.0, 2. gradbeniki 1:34.2, 3. gozdarji 1:41.4. Zanimiva je bila najhujša v sešitu, kjer je zmagal Nežce Sturm (gozdarska fakulteta) 1:37.1 pred Majerjem (rudarska fakulteta).

RAZNAŠALKO,

solidno, starejšo, za šiško, sprejme uprva »Slovenskega poročevalca«

Premalo kvalitete na prvenstvu Ljubljane

Ljubljana, 8. maja. V počastitev X. obletnice osvoboditve je priredil ZNTK Ljubljana tekmovanja za II. namiznoteniško prvenstvo Ljubljane, na katerem je nastopilo 40 članov, 20 mladincev in 8 žensk iz raznih ljubljanskih društev, sindikatov itd. Dobro organizirano prvenstvo pa zaradi slabe kvalitete dobršnega dela igralcev pri namiznoteniškem igri ni napravilo ugodnega vtisa. Zelo redke so bile na tem tekmovanju partije, pri katerih bi gledalci ne bili primorani dremati od dolgočasa.

Razumeli smo, da bo za prva mesta huda borba v vseh skupinah med igralci Ljubljane ter Odrda in tako je tudi bilo. Pri tem pa smo kmalu ugotovili, da je Ljubljana v zadnjem letu lepo napredovala, posebno v množičnosti, pa tudi po kvaliteti je močno približala Odrdu, ki se že precej dolgo ne gane nikamor. Nad polovico udeležencev tega tekmovanja je bilo iz vrst Ljubljane, ki je imela v vseh disciplinah skoraj dvetretjinsko večino. Ta premoč je bil v potem očitava tudi v zmagah po raznih skupinah ved katerimi je bil največ vredna zmaga nad nekoliko oslabiljeno moško ekipo Odrda 5:2.

Prva mesta v posameznih skupinah so osvojili: moški klubovi: Ljubljana (Osaben, Oblak, Kamnikar); Odrd (Kocijan, Podobnik, Sedej); 5:2. Ženske ekipe: Odrd (Pogačar, Vidmar); Ljubljana (Trampuž, Mandelj); 3:1; mladinci ekipe: Ljubljana I.; Ljubljana II. 5:0; moški posamezne Kocijan; Podobnik 3:2 (še dva važna izida: Podobnik; Osaben 3:2, Kocijan; Oblak 3:1). Ženske posamezne: Pogačar (O); Trampuž (Lj) 2:0, mladinci posamezne: Tomazič;

PETI SAHOVSKI SAMPIONAT SLOVENIJE

Bo Puc to leto sam prvi?

V soboto se je začelo v Ljubljani že peto povojno šahovsko prvenstvo Slovenije.
Od upravičenosti in rezervo so odprave udeležbo velemojster Vasja Pirč zaradi odhoda na mednarodni turnir v Hamburgu, mednarodni mojster Ing. Vidmar ter Krulc in Kukovec iz službenih zadolžitev ter Trampuž, Vošpernik in Črepnik zaradi študija, tako da je izvršni odbor Šahovske zveze Slovenije naknadno pripustil na turnir še mojsrka kandidata Groska in Ing. Levčiča.

PRED SEZONO MED LJUBLJANSKIMI TENISKIMI IGRALCI

Osnovni problem, ki ga je treba rešiti v korist ljubljanskega tenisa, je množičnost in nizkiški igralcev po osvoboditvi leta za letom pada. Teniški klub Ljubljana je imel pred nekaj leti več kot 200 članov, zdaj pa jih šteje komaj dobrih 100. Največ je temu krivo pomanjkanje rekvizitov, nekaj pa gotovo tudi premalo učinkovita propaganda za to igro. Razen tega prevladuje še marsikje mnenje, da je tenis samo igra za boljše ljudje, kar je popolnoma neupravičeno. Vsi igrači danes tenis delavci in uradniki, študentje in dijaki, vsi z veseljem gojijo to panogo in dokazi za to so že močna teniška društva v Kidričevem, na Jesenah, v Občevljah, Etičah in id. Rakova rana, da tenis ni treba bolj nore na noge, je po vsej prikljki pomanjkanje sredstev za nabavo zelo dragih rekvizitov. — Vzlic temu pa seveda ne gre metati puške v koruzo. Za pristop v teniške vrste se je treba bolj zavzeti, med mladimi ljudmi je treba vzbuditi zanimanje zanj in morda bi ne bilo brez haska tudi, če bi za njegovo propagando navezali stike z drugimi športnimi in slovenski društva in tanpolski pristaje za to igro. — Vrste teniških igralcev je treba po vsej sili pomnožiti.

Škotski nogometaši v Jugoslaviji

Nogometna reprezentanca Škotske pride v sredo 11. m. na 20-dnevno turnejo po Evropi. Najprej se bo srečala z Jugoslavijo, in sicer prihodno nedeljo. Dan pozneje bodo odpravili Škoti z letalom na Dunaj, kjer se bodo 19. maja sestali z Avstrijo, 21. maja pa bodo igrali v Budimpešti proti reprezentanci Madžarske. — Škotska nogometna zveza je že določila 16 igralcev, ki pojdejo na to naporno nogometno turnejo. In potovanja avstrijski mekateri nogometni strokovnjaki ter 11 novinarjev. Vsi ugledni škotski časopisi so mnenja, da bo Škotska, če bo igrala tako kakor proti Portugalski, imela na tej turneji po Jugoslaviji, Avstriji in Madžarski težko delo. Posebno zanimanja vlada za tekmp v Jugoslaviji.

Prvi v zgodovini škotski državni reprezentanti ne bodo igrali v svojih tradicionalnih državnih temnomodrih majicah.

v belih. (Kje bo to srečanje med Škotsko in Jugoslavijo, še ni dokončno določeno, ker zahteva uprava nogometnega stadiona Partizana 15 odstotkov od celotnega izkupička medtem ko pomanjka zagrebški Dinamo svoj stadion v Zagrebu samo za 10 odstotkov izkupička. Op. ur.)

Na prvenstveni tekmi v malem roketu, ki je bila večraj dopoldne v Celju, je moštvo Celja zmagalo nad mariborskim Branikom 13:11 (9:4).

Veslaški dvojni med reprezentancama Beograda in Zagreba, ki je bil večraj v Zagrebu, se je končal z zmago Beograda.

Žužna Afrika si je priborila vstop v II. kolo tekmovanja za Davosovo V. Osn. je prvenega Norveška 5:4:1.

Delo telesovzgojnega društva Partizana v Velenju je znova zaživelo, saj zdaj pridno vadi 80 pionirjev, 60 mladincev in močna vrsta članov, razen teh pa pravkar ustanovljena vrsta članic. Vadišteljski kader bodo vzpostavili v večerini urah, na katerih bodo vadijevali dobval osnovne napotke za svoje delo. Vrste se pripravljajo na akademijo, ki bo v počastitev Titovega rojstnega dne, in na partizanski zlet v Celju. V.

Obrežje je bilo polno ljudi. Kričali so in mahali, brbrali nerazumljive besede, toda kazali niso nobenega sovraštva. Nič izmed divjakov ni imel orožja. Moški in ženske, povsem enaki po obleki in drži, so pozdravljali tujce, jih spremljali skozi kipenja valov ob bregu in jih povedli na odprt prostor. Ogenj je gorel tamkaj, kitova slanina je vrvrjala v kamnitih posodah. Pijača iz sladke slame, ki jo je Steller že poznal, je krožila v skodelicah naokrog. Vsi so posedli, nekateri okorno in režaje, drugi resno in zbrano. Karabinke in sablje so bile pripravljene.

Morda se tudi jaz motim, je mislil Steller. Nič hudega nam nočejo. Kakor vsi naravni ljudje, se kažejo gostoljubne, radovedne, zavzete za naše obleke, kretnje in navade. Ali torej dejansko niso isti... Waxell je bil vzlet s seboj žganja. Natočil je enemu divjakov kozarec do vrha. »Na njeno veličanstvo carico!« Domačin je nastavil posodo — predirljivo je zakričal in takoj izpljunil pijačo. »Hej, Steller!« je zaklical Waxell. »To je Vaš človek, kajne?«

Steller ni odgovoril. Poskušal je brati z obrazov koženih ljudi. Motrili so tujce, si med seboj s klici pripovedovali, kar so bili opazili. Saša pa je zakrival obraz z rokami.

Eden domačinov je skočil v svoj koženi čoln, in medtem ko so se poizvedovalci naprej gostili in z ostalimi divjaki izmenjavali darove, vnovič odvedal do jambornice. »Nekaj išče!« Ovcin se ni dal odvrniti od tega. Bering se je sklonil čez ograjo. Poslikani rumenokožec je pozorno ogledoval ljudi od človeka do človeka. Tudi on je moral pokusiti vodko. Na ves glas so se smejali mornarji, ko se je stresel in takoj zatem z naglimi veslji odpeljal nazaj proti obali.

Waxell je dal znamenje za odhod. Može s »Svetega Petra« so vstali in potisnili čoln po valovih ob bregu. Zdaj je zadonel rezek krič iz Sašinih ust. Divjaki so se vrgli nanj in na oba oborožena človeka, ki sta bila spremljala Kitrova, ter jih prijeli. Skušali so, odvzeti ujetnike v notranjost, tja nekam, kjer so bila po vsej priliki njihova bivališča. Ne samo s silo so ravnali pri tem, marveč tudi z vsemi spetnostmi pregovarjanja. Ponujali so ujetnikom slanine, barve za lepotičenje, šepetali, vabili, vlekli... Waxell je segel po karabinki. Toda že je bil dal Bering zasesti topove in izstreliti tri svarilne strele. Prvi strelji v novi deželi! Njihov odmev je grmel kot grom po skalovju.

Divjaki so se bili porazgubili. Trije nenadno napadeni so stekli v čoln; bleedi so se usedli na klopi, Saša pa je zaklinjal svoje bogove. Waxell je preklinjal, ko so veslali nazaj k ladji; nič ni bil razumel. »Zanikrni izrodki! To bi jim bilo prijalo — da bi nas bili najprej pogostili, nato pa preliščili! Psi, prekleti!« Steller je zmajal z glavo. Vendar je molčal. Ti ljudje iz pradobe, je razmišljal, poznajo še pravičnost. Pravega krivca iščejo. Silno natanko se ravnajo v svojem čutu za pravičnost. V svojih možganih je skušal obnoviti resnični dogodek; izmisli si je legendo: Kitrov je bil brčtas napadel naselbino domačinov in pri tem prizadel marsikaj zlega. On in njegovi so bili številčno močnejši in so divjakom ušli. Ko so zdaj ti odkrili ladjo, so se z otroško odkritostjo in preprostostjo potrudili, da bi med tujci izvahali storilce in jih prignali pred svoje sodišče. Da, tako je moglo biti. Ali je bila njegova legenda v vseh točkah resnična, Steller ni mogel preiskati do kraja. Saša je molčal naprej. Mornar in vojak sta ga sitna odganjala, če ju je vprašal. Rosselius je ležal v mrzlici v podoficirskih stanovih. Kitrova ni bilo videti in bi tako ali tako ne bil dal Stellerju nobenega odgovora.

V južnem viharju in dežju v potokih je »Sveti Peter« naslednji dan spet menjal sidrišče. Še vedno je veter pritiskal ladjo tako močno proti kopenski pregradi, da ni bilo mogoče odpluti. Bering je stopal svez v obraz in s svetlimi očmi po